

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก
อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด

สมยา จันทร์พิก

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน
วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา
มิถุนายน 2558
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

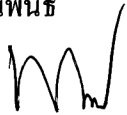
อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์ และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณางานนิพนธ์
ของ สมยา จันทร์พัก ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(อาจารย์จิตพล ชัยมะดัน)

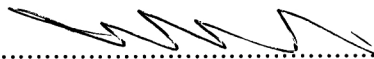
คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์เสฐียร เหลืองอลงกต)

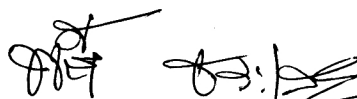

.....กรรมการ
(อาจารย์จิตพล ชัยมะดัน)

.....กรรมการ
(อาจารย์พรเทพ นามกร)

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจอนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนีย์ ธารเสนา)

วันที่ 6 เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2558

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด สำเร็จลงได้ด้วยความรู้ความกรุณาจากหลายท่านที่ได้อนุเคราะห์ให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง โดยเฉพาะผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์เสถียร เหลืองอลงกต ในฐานะที่ปรึกษางานนิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำในการคัดเลือกเรื่องที่ศึกษา และการตรวจทาน ตลอดจนให้คำแนะนำแก้ไข อาจารย์จิตพล ชัยมะดัน ในฐานะกรรมการสอบงานนิพนธ์ที่ได้ให้คำแนะนำ ในการดำเนินงานนิพนธ์ นายณัฐรัฐ พุนทรัพย์ศิริลาภ ตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหมาก และนางประภัสสร ศิริแสงชัยกุล ตำแหน่งท้องถิ่นจังหวัด ที่คอยให้คำแนะนำ และเป็นທີ່ปรึกษาในงานนิพนธ์นี้ และเป็นผู้ชี้แนะให้คำแนะนำเกี่ยวกับรายละเอียดของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก ส่งผลให้การศึกษาสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่าน และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

การศึกษางานนิพนธ์ครั้งนี้จะสำเร็จลงไม่ได้ หากขาดความร่วมมือจากประชาชนตำบลเกาะหมาก ที่ตอบแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด และได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ครบถ้วน ทำให้ได้ผลการศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหมาก ตลอดจนผู้ที่มิได้เอ่ยนาม ณ ที่นี้ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการดำเนินงานนิพนธ์ครั้งนี้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้เป็นอย่างยิ่ง

สมยา จันทร์พิก

54930052: สาขาวิชา: การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน; รป.ม. (การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน)

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม/ การอนุรักษ์

สมยา จันทรพิทักษ์: การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด (THE PUBLIC PARTICIPATION IN MARINE RESOURCE CONSERVATION IN KO MAK SUB-DISTRICT OF KO KUT DISTRICT IN TRAT PROVINCE) อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์: ชิตพล ชัยมะดัน, ศศ.ม. 84 หน้า. ปี พ.ศ. 2558.

การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด และเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ ใน 4 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล จำแนกตามตัวแปรอิสระ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชาชนตำบลเกาะหมาก ที่กลุ่มตัวอย่าง 269 คน จากการคำนวณโดยสูตรของ Yamane สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ t-test และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่าด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ เป็นอันดับแรกมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในระดับน้อย และอันดับสุดท้ายคือด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลในระดับน้อย

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด ไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มี อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

56930185: MAJOR: PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT; M.P.A.
(PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT)

KEYWORDS: PARTICIPATION/ CONSERVATION

SOMYA JANFUK: THE PUBLIC PARTICIPATION IN MARINE RESOURCE
CONSERVATION IN KO MAK SUB-DISTRICT OF KO KUT DISTRICT IN TRAT
PROVINCE. ADVISOR: CHITTAPOL CHAIMADAN, M.A. 76 .2015

The research had objectives to study the public participation in marine resource conservation in KoMak Island of Ko Kut District in Trat Province and to compare the participation in marine resource conservation of people who were classified into gender, age, education, occupation and income. There were four aspects of participation in marine resource conservation: decision making, practice, gaining benefits and evaluation, and these were considered as the independent variables. Questionnaires were used as the instrument for data collection. The data were collected from the people on Ko Mak Island. Yamane Formula was used to calculate the sample size and the total number of the sample group was 269 people. The statistics used for data analysis consisted of percentage, mean, standard deviation, t-test, and one-way ANOVA.

The findings revealed that the people participated in marine resource conservation in Ko Mak Island of Ko Kut District in Trat Province at the high level. When each aspect of the participation was considered, it was found that people participated in gaining benefits at the very high level and it ranked the first. Next, people participated in practicing at the high level. However, people participated in decision making at the low level. Finally, people participated in evaluation at the low level.

From the hypotheses testing, it was found that people with different gender had no difference in participation in marine resource conservation on Ko Mak Island of Ko Kut District in Trat Province. However, the people with different age, education level, occupation and income had difference in participation in marine resource conservation in Ko Mak Sub-district of Ko Kut District in Trat Province at the statistical significance level of .05.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
สมมติฐานของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	7
แนวทางในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล	18
ข้อมูลทั่วไปของตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24
3 วิธีดำเนินการวิจัย	37
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	37
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	38
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	39
การเก็บรวบรวมข้อมูล	40
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	40
เกณฑ์การแปลผล	41

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย	42
ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	43
ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทาง ทะเลตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด	45
ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน	52
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	65
สรุปผลการวิจัย.....	65
อภิปรายผลการวิจัย.....	66
ข้อเสนอแนะ.....	69
บรรณานุกรม	71
ภาคผนวก	75
ภาคผนวก ก	76
ภาคผนวก ข	80
ประวัติย่อของผู้วิจัย	84

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2-1	เปรียบเทียบทฤษฎีการมีส่วนร่วม..... 15
2-2	จำนวนประชากรตำบลเกาะหมาก..... 24
2-3	เปรียบเทียบตัวแปรต้นกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 33
3-1	ตัวอย่างประชากรในแต่ละหมู่บ้าน..... 38
4-1	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล..... 43
4-2	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราดในภาพรวมรายด้าน..... 45
4-3	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ..... 46
4-4	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ..... 48
4-5	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์..... 50
4-6	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล..... 51
4-7	การเปรียบเทียบเพศกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทางทะเลตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด..... 52
4-8	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด กับช่วงอายุของประชาชน..... 53
4-9	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด กับช่วงอายุของประชาชน..... 54

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4-10 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด ภาพรวมช่วงอายุของประชาชน	54
4-11 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด กับช่วงระดับการศึกษาของประชาชน.....	56
4-12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด กับช่วงระดับการศึกษาของประชาชน.....	57
4-13 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด ภาพรวมช่วงระดับการศึกษาของประชาชน	57
4-14 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด กับช่วงอาชีพของประชาชน	58
4-15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด กับช่วงอาชีพของประชาชน	59
4-16 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด ภาพรวมช่วงอาชีพของประชาชน	60
4-17 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด กับช่วงรายได้ของประชาชน	61
4-18 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด กับช่วงรายได้ของประชาชน	62

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4-19 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด ภาพรวมช่วงรายได้ของประชาชน	63
4-20 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน	63

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1-1 กรอบแนวคิดการวิจัย	3
2-1 แนวคิดสัมพันธภาพมีส่วนร่วม	12
2-2 แผนที่หมู่เกาะหมาก	23
2-3 แผนที่ตำบลเกาะหมาก	23

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เกาะหมากเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญของจังหวัดตราด ชื่อเกาะหมากได้มาจากคำพ้องเสียงของคำว่า “หมากป่า” ซึ่งเป็นพันธุ์ไม้ชนิดหนึ่งในอดีตมีอยู่เป็นจำนวนมากบนเกาะ และเกาะหมากยังมีความเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ของชาติไทย เนื่องด้วยตั้งอยู่ในทะเลตราดฝั่งอ่าวไทย ครั้งหนึ่งในยุคล่าอาณานิคม ฝรั่งเศสพยายามที่จะเข้ามายึดดินแดนประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ. 2436 ตรงกับรัชสมัยของรัชกาลที่ 5 ฝรั่งเศสได้เข้ามายึดเมืองจันทบุรีและเมืองต่าง ๆ ทางฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง ต่อมาในปี พ.ศ. 2446 (ร.ศ. 122) ไทยได้เสียดินแดนให้แก่ฝรั่งเศสเนื่องจากการตกลงทำสนธิสัญญากับฝรั่งเศส ทำให้ไทยจำต้องยกดินแดนตั้งแต่อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ไปจนถึงเกาะหมาก เกาะกูด และเมืองปัจจันตคีรีเขตร เพื่อแลกเปลี่ยนกับการถอนกองทหารออกจากจันทบุรีและในปี พ.ศ. 2449 รัชกาลที่ 5 ทรงคัดสินพระทัยยอมยกดินแดน พระตะบองเสียมราฐ และศรีโสภณ เพื่อแลกเอาจังหวัดตราดและหมู่เกาะต่าง ๆ คืนมาเมื่อวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2449 (ประวัติศาสตร์เกาะหมาก, 2557)

นอกจาก “เกาะหมาก” มีเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ไทยในยุคล่าอาณานิคมจากประเทศตะวันตกแล้ว ยังเป็นเกาะหนึ่งในเส้นทางการเสด็จประพาสของล้นเกล้ารัชกาลที่ 5 โดยที่พระองค์ท่านเคยเสด็จถึง 2 ครั้ง และโปรดให้เรือพระที่นั่งจอดบริเวณอ่าวเพื่อประทับแรม เกาะหมากมีพื้นที่ทั้งหมด 9,500 ไร่ เป็นที่สาธารณประโยชน์ 500 ไร่ ที่เหลือประมาณ 9,000 ไร่ เป็นสวนยางพาราและมะพร้าวเกือบทั้งหมด ซึ่งมีการบุกเบิกมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 ประมาณปี พ.ศ. 2447 ผู้ครอบครองที่ดินส่วนใหญ่เป็นญาติพี่น้องกัน ประกอบด้วย 5 ตระกูลใหญ่ คือ ตะเวทีกุล, วงษ์ศิริ, สุทธิชนกุล, จันทบุตร และสุขสฤตย์ ทั้ง 5 ตระกูลนี้ต่างรักใคร่กลมเกลียวกันมาหลายชั่วอายุคนจวบจนปัจจุบัน จึงไม่น่าแปลกใจเลยว่า เกาะหมากเป็นเกาะที่มีแต่ความสงบสุขปลอดภัย และถ้าสังเกตจะเห็นว่าชื่อถนนทุกเส้นบนเกาะหมาก เป็นนามสกุลของบรรพบุรุษในแต่ละตระกูลยึดเป็นอนุสรณ์เพื่ออนุชนรุ่นหลังได้รำลึกถึงบรรพชน “เกาะหมาก”

ปัจจุบันเกาะหมากยังคงอุดมสมบูรณ์ไปด้วยสวนมะพร้าวและยางพารา ชาวเกาะหมากยังคงยึดอาชีพทางการเกษตรกรรมเป็นหลักมีผู้ประกอบการประมงอยู่บ้างประปราย มีการทำวนหลังหิน ลอบหมึกและลอบปลาเป็น ประมาณปี พ.ศ. 2517 ได้มีผู้ริเริ่มสร้างบังกะโล ต้อนรับนักท่องเที่ยวเป็นแห่งแรกที่อ่าวนาค อยู่ทางด้านตะวันออกของเกาะ แต่เนื่องจากสถานการณ์ทางด้าน

การท่องเที่ยวในระยะนั้นยังชบเซาอยู่ ประกอบกับการเดินทางและการคมนาคมยังไม่สะดวกเท่าที่ควร ธุรกิจการท่องเที่ยวบนเกาะหมากจึงหยุดชะงักไประยะหนึ่งต่อมา ประมาณปี พ.ศ. 2530 พื้นที่ชายทะเลเกาะหมากบางส่วนได้ถูกพัฒนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศอย่างจริงจัง เกาะหมากจึงเป็นที่รู้จักของบุคคลทั่วไปมากขึ้น สถานที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจของตำบลเกาะหมาก ซึ่งปัจจุบันมีมากกว่า 30 แห่ง กระจายอยู่รอบเกาะและใกล้เคียง

ในปัจจุบันแหล่งทรัพยากรชายฝั่งของทะเลไทยเสื่อมโทรมอย่างมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากทะเลเป็นแหล่งสุดท้ายที่ของเสียจากแหล่งต่าง ๆ ซึ่งถูกพัดมาตามลำน้ำแล้วสะสมกัน และยังมีสาเหตุมาจากการพัฒนาด้านเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วบริเวณชายฝั่ง ส่งผลให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือย โดยไม่คำนึงถึงความเสื่อมโทรมที่จะเกิดขึ้นกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างเช่นการดำเนินกิจกรรมในภาคการเกษตร อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว ซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นก่อให้เกิดปัญหาทางทะเล และยังคงสร้างความเสียหายต่อพืชและสัตว์ที่อยู่อาศัยในทะเลและบริเวณชายฝั่ง และความเสียหายที่เกิดขึ้นนี้ก็ส่งผลย้อนกลับมายังประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบด้านเศรษฐกิจการท่องเที่ยว ผลกระทบด้านสุขภาพ หรืออาจส่งผลให้เกิดความขัดแย้งทางสังคม เป็นต้น ดังนั้นสถานการณ์ปัจจุบันของทะเลเกาะหมากจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่เราทุกคนจะต้องร่วมมือกันในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้มีความยั่งยืนและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในตำบลเกาะหมาก

ดังนั้นงานวิจัยในครั้งนี้จึงได้เลือกพื้นที่ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด เป็นกรณีศึกษาเพื่อต้องการค้นหาคำตอบงานวิจัยในประเด็นสำคัญ ที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลเกาะหมากให้เกิดประโยชน์ที่ต่อเนื่องและยั่งยืนได้ ซึ่งผลการศึกษาคาดว่าสามารถนำมาใช้เป็นตัวแบบให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก และนำมาใช้เป็นแนวทางในการให้ความรู้แก่ชุมชน สนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลตำบลเกาะหมากเพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันได้โดยทั้งสองฝ่ายโดยพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด

2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้

สมมติฐานของการวิจัย

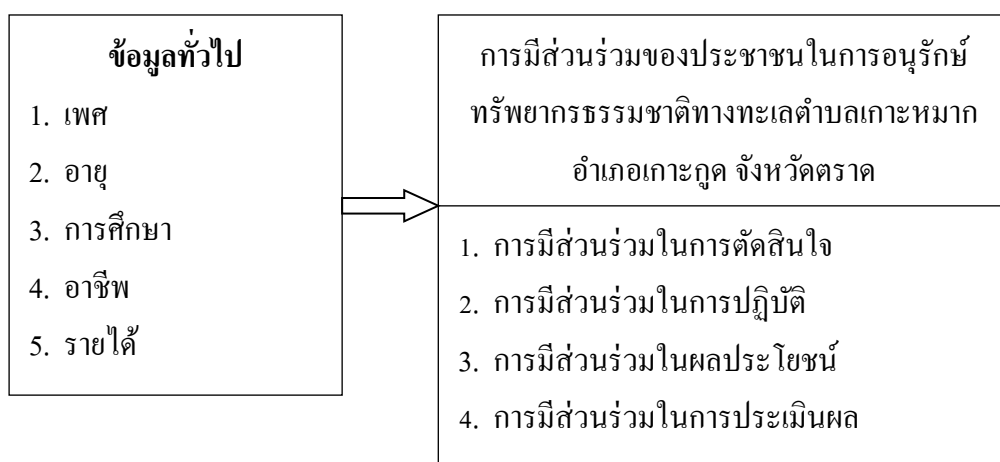
1. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด แตกต่างกัน
2. ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด แตกต่างกัน
3. ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด แตกต่างกัน
4. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด แตกต่างกัน
5. ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวความคิดในการศึกษาไว้ โดยได้นำแนวคิดตามแนวคิดทฤษฎีของ Cohen and Uphoff (1980) การมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ประการ มาใช้ในการสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1-1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด แตกต่างกัน
2. ทราบผลเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด จังหวัดตราด
3. ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราดและสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไข ให้เหมาะสมกับความต้องการของประชาชนเพิ่มขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยเรื่องนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด ตามแนวความคิดของ Cohen and Uphoff (1980) สำหรับตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่
 - 1.1 เพศ
 - 1.2 อายุ
 - 1.3 การศึกษา
 - 1.4 อาชีพ
 - 1.5 รายได้
2. ตัวแปรตาม ได้แก่
 - 2.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
 - 2.2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ
 - 2.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์
 - 2.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีประชากรที่ใช้ในงานวิจัยประชาชนที่อยู่ในรายชื่อตามทะเบียนบ้านของตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด จำนวน 828 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหมาก, 2557 ก)

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ทำการศึกษาตามกรอบแนวคิดในงานวิจัยของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราดในช่วงเดือน กันยายน พ.ศ. 2557 ถึง เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558 รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 6 เดือน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนในตำบลเกาะหมากเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ในสิ่งที่มีผลกระทบต่อตนเองหรือชุมชน

ประชาชน หมายถึง ประชาชนกลุ่มตัวอย่างได้มีโอกาสเข้าร่วมศึกษาปัญหา ร่วมวางแผนงาน ร่วมปฏิบัติงาน และร่วมตรวจสอบติดตามและประเมินผลงานที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด

ทรัพยากรธรรมชาติ หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ซึ่งประชาชนในตำบลเกาะหมากสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ในแง่ของการอนุรักษ์เช่น ทะเล ภูเขา ฯลฯ

การอนุรักษ์ หมายถึง การรู้จักวิธีการใช้ประโยชน์ที่มีอยู่อย่างเหมาะสมรู้จักใช้วิธีการสงวน บำรุง รักษา ฟื้นฟู ป้องกันหรือเก็บรักษาส่วนที่หายากเอาไว้ และเป็นการใช้ประโยชน์อย่างชาญฉลาดก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและใช้ได้นานที่สุดของประชาชนตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การมีส่วนร่วมเข้าร่วมประชุม เสนอปัญหา ความต้องการของชุมชน เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาวิธีการปรับปรุง ฟื้นฟู และให้ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนของท่านแก่เจ้าหน้าที่เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ หมายถึง การมีส่วนร่วมช่วยเหลือสอดส่องไม่ให้ใครมาทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และให้ความรู้แก่คนในพื้นที่ ตะหนักถึงทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด

การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ หมายถึง การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด เพื่อสร้างอาชีพ รายได้ให้ครอบครัวของท่าน และได้นำ กุ้ง หอย ปู ปลา มาปรุงเป็นอาหาร เป็นต้น

การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง การมีส่วนร่วมประเมินผลการทำกิจกรรม หรือ โครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด และติดตามผลงานการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด” ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้รวบรวม แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบและแนวทางในการศึกษาดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
 - 1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม
 - 1.2 องค์ประกอบของการมีส่วนร่วม
 - 1.3 แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม
 - 1.4 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม
 - 1.5 เปรียบเทียบแนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม
2. แนวทางในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล
3. ข้อมูลทั่วไปของตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ความหมายของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้หลากหลายและแตกต่างกันไปตามความเข้าใจประสบการณ์ของแต่ละบุคคล เช่น

United Nations (1981, p. 5) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การสร้างโอกาสให้สมาชิก ทุกคนของชุมชน และสมาชิกในสังคมที่กว้างกว่า สามารถเข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือ และเข้ามามีอิทธิพลต่อกระบวนการดำเนินกิจกรรมในการพัฒนา รวมทั้งมีส่วนได้รับประโยชน์จากผลของการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน

Oakley and Marsden (1984) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วม คือการพิจารณาถึงการมีส่วนร่วมช่วยเหลือโดยสมัครใจโดยประชาชนต่อโครงการใดโครงการหนึ่งของโครงการสาธารณะต่าง ๆ ที่คาดว่าจะส่งผลต่อการพัฒนาชาติ แต่ไม่ได้หวังจะให้ประชาชนเปลี่ยนแปลงโครงการ หรือวิจารณ์เนื้อหาของโครงการ

2. การมีส่วนร่วมในความหมายที่กว้าง หมายถึง การให้ประชาชนในชนบทรู้สึกตื่นตัว เพื่อที่จะทราบถึงการรับความช่วยเหลือ และตอบสนองต่อโครงการพัฒนาพร้อมกับการสนับสนุนความคิดริเริ่มของคนในท้องถิ่น

3. ด้านการพัฒนาชนบท การมีส่วนร่วมคือการให้ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจ กระบวนการดำเนินโครงการ และร่วมรับผลประโยชน์ และยังเกี่ยวข้องกับ ความพยายามที่จะประเมินผลโครงการพัฒนานั้น ๆ ด้วย

4. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา คือการที่ประชาชนได้เข้าร่วมอย่างแข็งขัน ในกระบวนการตัดสินใจในเรื่องที่จะมีผลกระทบต่อเขา

5. การมีส่วนร่วมในชุมชน หมายถึง การที่ประชาชนจะมีทั้งสิทธิและหน้าที่ที่จะเข้าร่วม ในการแก้ปัญหาทางสุขภาพ มีความรับผิดชอบที่จะสำรวจตรวจสอบความจำเป็นเรื่องสุขภาพ อนามัย การระดมทรัพยากรท้องถิ่นและเสนอแนะทางแก้ไข

Midgley, Hall, Hardiman, and Narine (1986, p. 25) อ้างถึงข้อตกลงของสภาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Economic and Social Council States) ปี 1929 ที่ได้ อภิปรายเรื่องการมีส่วนร่วม และสรุปว่า การมีส่วนร่วมนั้นต้องการการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับแบบ ประชาธิปไตยจากประชาชนอย่างสมัครใจใน 3 ประการคือ เป็นเรื่องที่สนับสนุนต่อ การพัฒนา มีการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เป็นผลจากการพัฒนานั้นอย่างเสมอภาคกัน และมีความ เชื่อถือในการตัดสินใจเพื่อกำหนดเป้าหมาย กำหนดนโยบายและแผนรวมทั้งการนำโครงการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมไปสู่การปฏิบัติ

Gustavo (1992, pp. 7-23) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมนั้นโดยปกติทั่วไปเป็นที่เข้าใจกันว่า หมายถึง การเข้าไปมีหน้าที่หรือมีส่วนรับผิดชอบบางสิ่งบางอย่าง แต่ต่อมาความหมายของการมี ส่วนร่วมมีความชัดเจนลึกกลงไปมากกว่าเพียงการมีส่วนร่วมรับผิดชอบเมื่อการมีส่วนร่วมนี้ เชื่อมโยงไปสู่กระบวนการในการเข้าไปมีส่วนร่วมรับผิดชอบของแต่ละบุคคลหรือกระบวนการ ในการเปลี่ยนแปลงในภาพรวม

ถิรยุทธ ฉันทิกุล (2534) ได้ให้ความหมายว่า การเข้าร่วมอย่างแข็งขันและอย่างเต็มที่ ของกลุ่มบุคคลผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกขั้นตอนของโครงการหรืองานพัฒนาชน โดยเฉพาะ อย่างยิ่งการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและความรับผิดชอบ การมีส่วนร่วมจะเป็นเครื่องช่วยประกัน ว่าสิ่งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกขั้นตอนของโครงการ หรืองานพัฒนาชนบทยุติเฉพาะอย่างยิ่ง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและหน้าที่ความรับผิดชอบ การมีส่วนร่วมเข้าร่วมจะเป็นเครื่องช่วย ประกันว่า สิ่งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต้องการมากที่สุดนั้น จะได้รับการตอบสนอง และทำให้มี ความเป็นไปได้มากขึ้นว่า ผู้เข้าร่วมทุกคนจะได้รับประโยชน์เสมอหน้ากัน

สิทธิชัย เสรีสงแสง (2536) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมที่แท้จริง จะต้องไม่หมายความเพียง การดึงประชาชนเข้ามาร่วม โครงการที่รัฐเป็นผู้กำหนด “รูปแบบ เป้าหมายของงาน” และ “กำหนดให้มีการเข้าร่วมงาน” ดังที่ผ่านมา แต่จะต้องเป็นการมีส่วนร่วมอย่างมีสำนึกรับผิดชอบ และมีบทบาทอย่างเต็มที่ ตั้งแต่คิดค้นปัญหา วางแผนปฏิบัติงาน ดูแล กำกับ ตลอดจนประเมินผล ติดตามงาน การมีส่วนร่วมของประชาชนที่แท้จริง จะต้องหมายถึงการมอบอธิปไตยขึ้นพื้นฐาน คืนสู่ประชาชน การพยายามจัดตั้งและพัฒนาองค์กรของประชาชนให้เข้มแข็งบนพื้นฐานของตนเองเป็นสำคัญ

สุรินทร์ สุริยวงศ์ (2536) ได้อธิบายความหมายของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมหมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติ และการร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างอันมีผลกระทบมาถึงประชาชนเอง และ การที่จะสามารถทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาและนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นแล้ว จำเป็นที่จะต้องรับปรัชญาที่มนุษย์ทุกคนต่างก็ปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น และพร้อมที่จะอุทิศตนเพื่อกิจกรรมกลุ่ม ขณะเดียวกันจะต้องยอมรับด้วยความบริสุทธิ์ใจว่า มนุษย์นั้นสามารถพัฒนาได้ถ้ามีโอกาสและการชี้แนะที่ถูกต้อง และความหมายของการมีส่วนร่วมออกเป็น 2 ลักษณะคือ การประสานงานร่วมมือ (Collaboration) หมายถึง การทำงานร่วมมือกันหลายฝ่าย เช่น อาจจะเป็นการเข้าร่วมแรงงาน หรือสมทบเป็นเงินทุนก็ได้ การจัดตั้งเป็นองค์กร (Organization) ได้แก่ การรวมกลุ่มของประชาชน เพื่อให้เกิดพลังกลุ่ม เช่น กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ คณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นต้น การให้อำนาจแก่ประชาชน (Empowering) หมายถึง การให้ประชาชนมีโอกาสฝึกหัดการใช้พลังกลุ่ม เพราะประชาชนขาดอำนาจ ขาดสิทธิที่ถูกต้องหรือไม่มีสิทธิ ไม่มีเสียง หรือขาดความเป็นประชาธิปไตย เมื่อประชาชนมีหลัก 3 ประการนี้เขาก็จะมีส่วนร่วมมากขึ้น

ปาริชาติ วัลย์เสถียร, พระมหาสุทัตย์ อบอุ่น และชลกาญจน์ ฮาชันนารี (2543) ยังได้สรุปความหมายของ “การมีส่วนร่วม” ไว้ 2 ลักษณะ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในลักษณะที่เป็นกระบวนการของการพัฒนา โดยให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา ตั้งแต่เริ่มจนถึงสิ้นสุดโครงการ ได้แก่การร่วมกันค้นหาปัญหา การวางแผน การตัดสินใจ การระดมทรัพยากร และเทคโนโลยีในท้องถิ่น การบริหารจัดการ การติดตามประเมินผล รวมทั้งการรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ โดยโครงการพัฒนาดังกล่าว จะต้องมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชน

2. การมีส่วนร่วมในนัยทางการเมือง แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 การส่งเสริมสิทธิและพลังอำนาจของพลเมืองโดยประชาชน หรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนในการจัดการ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มควบคุมการใช้และการกระจายทรัพยากรของชุมชน อันจะก่อให้เกิดกระบวนการและ โครงสร้างที่ประชาชนในชนบทสามารถแสดงออกซึ่งความสามารถของตนและได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนา

2.2 การเปลี่ยนแปลงกลไกการพัฒนาโดยรัฐ มาเป็นการพัฒนาที่ประชาชนมีบทบาทหลัก โดยการกระจายอำนาจในการวางแผนจากส่วนกลางมาเป็นส่วนภูมิภาค เพื่อให้ภูมิภาคมีลักษณะเป็นเอกเทศ ให้มีอำนาจทางการเมือง การบริหาร มีอำนาจต่อการจัดการจัดสรรทรัพยากรอยู่ในมาตรฐานเดียวกัน โดยประชาชนสามารถตรวจสอบได้ อาจกล่าวได้ว่าเป็นการคืนอำนาจ (Empowerment) ในการพัฒนาให้แก่ประชาชนให้มีส่วนร่วมในการกำหนดอนาคตของตนเอง ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงการพัฒนาความเท่าเทียมกันของชายและหญิง (Gender) ในการดำเนินงานพัฒนาด้วย

ทวิทอง หงส์วิวัฒน์ (2547) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนเองในการจัดการและควบคุมการใช้ การกระจายทรัพยากร และการผลิตที่มีอยู่ในสังคมเพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิตทางเศรษฐกิจและสังคมตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรีในฐานะสมาชิกสังคม ในการพัฒนาและร่วมติดตาม

นิรันดร์ จงวุฒิเวทย์ (2547) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและอารมณ์ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องเป็นเหตุเร้าใจให้บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้นกับทำให้เกิดความรับผิดชอบกับกลุ่มนั้นด้วย การมีส่วนร่วมจึงหมายถึง การที่กลุ่มคน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงประชาชนได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องร่วมมือในกระบวนการกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในรูปแบบของการเสียสละแรงงานการบริจาคเงิน วัสดุสิ่งของ การติดตามผลงาน บำรุงรักษา หรืออาจกล่าวได้ว่า ทุกขั้นตอนของกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนนั้น ๆ ด้วยความสมัครใจ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

จากความหมายของการมีส่วนร่วมข้างต้นผู้วิจัย สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วม คือ การมีส่วนร่วมของชุมชนนั้น เกิดจากจิตใจที่ต้องการเข้าร่วมในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของกลุ่มคนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตทางสังคม ซึ่งการเร้าให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมนั้น ผู้ดำเนินงานจะต้องมีความเข้าใจในวิธีการดำเนินชีวิต ค่านิยม ประเพณี ทัศนคติของบุคคล เพื่อให้เกิดความสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม

องค์ประกอบของการมีส่วนร่วม

จุฑารัตน์ ชมพันธุ์ (2538) การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ไม่ได้เป็นองค์ประกอบหนึ่งของกระบวนการตัดสินใจ กล่าวได้ว่าเป็นการกระทำที่เสียเวลาเปล่าของทุกฝ่ายทั้งขององค์กรและภาคประชาชน ก่อนที่ผู้ดำเนินกระบวนการมีส่วนร่วมจะชักชวนใคร หรือหน่วยงานใดให้มี

ส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจใด ๆ นั้นจำเป็นที่จะต้องสร้างความมั่นใจว่าบุคคลเหล่านั้นได้รับโอกาสในการมีส่วนร่วมอย่างเพียงพอ มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็น การโต้แย้งและการอภิปรายอย่างมีคุณค่า โดยที่ผลของการมีส่วนร่วมของพวกเขาต้องมีประโยชน์ มีอิทธิพลและต้องถูกบูรณาการในการตัดสินใจขั้นสุดท้ายอย่างเหมาะสม แนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน 3 ขั้น ได้แก่

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์การตัดสินใจ ขั้นตอนนี้สำคัญโดยเฉพาะการตัดสินใจว่าใครจำเป็นที่จะอยู่ในทีมวางแผน เพราะแต่ละขั้นตอนของการวางแผนอาจมีผู้มีส่วนได้เสียเพิ่มเข้ามาในแต่ละระยะที่แตกต่างกัน ซึ่งหากไม่ครบถ้วนก็จะเกิดปัญหาได้ ขั้นตอนนี้ประกอบด้วย การวิเคราะห์องค์ประกอบ สภาพแวดล้อมของการขบวนการตัดสินใจใด ๆ ที่กระบวนการมีส่วนร่วมนั้นจะถูกจัดทำขึ้น ในขั้นตอนนี้จะกำหนดองค์ประกอบสำคัญของการมีส่วนร่วม ได้แก่ ขั้นตอนต่าง ๆ ของกระบวนการมีส่วนร่วม ปัจจัยต่าง ๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นและความโปร่งใสของกระบวนการ และตารางเวลาสำหรับกิจกรรมต่าง ๆ ของกระบวนการมีส่วนร่วม รวมถึงการวิเคราะห์ว่าการมีส่วนร่วมมีความสำคัญต่อกระบวนการตัดสินใจนี้หรือไม่ หรือมีความจำเป็นด้วยเหตุผลอื่น เงื่อนไขในการตัดสินใจที่จะดำเนินการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่

1. การตัดสินใจนั้นมีผลกระทบต่อสาธารณชนในวงกว้าง
2. การตัดสินใจนั้นส่งผลกระทบต่อในวงกว้างและรุนแรง
3. การตัดสินใจนั้นส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์บางคนหรือกลุ่มคนที่มีอยู่เดิม เช่น การวางผังเมือง
4. การตัดสินใจนั้นมีเกี่ยวข้องกับประเด็นที่มีความขัดแย้งอยู่ก่อนแล้ว
5. ความจำเป็นเพื่อให้มีการสนับสนุนต่อผลการตัดสินใจ

ขั้นที่ 2 การวางแผนกระบวนการ (Process planning) ขั้นตอนนี้เกี่ยวข้องกับการกำหนดกิจกรรม และเทคนิคการมีส่วนร่วม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวิเคราะห์ ค้นหา เทคนิคการมีส่วนร่วมที่เหมาะสมที่สุด ในการประยุกต์ใช้ในการแต่ละขั้นของกระบวนการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง และการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมการมีส่วนร่วมกับขั้นตอนการตัดสินใจรวมถึงการกำหนดผู้มีส่วนได้เสียหรือผู้ได้รับผลกระทบจากการตัดสินใจนั้น ๆ สถานที่ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ

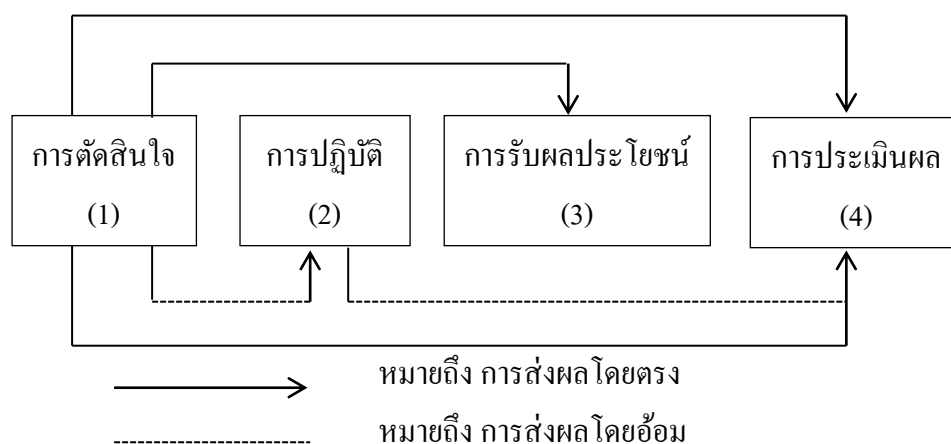
ขั้นที่ 3 การปฏิบัติตามแผนขั้นตอนนี้เป็นการนำแผนการที่กำหนดไว้ทั้งหมด กิจกรรมการมีส่วนร่วมต่าง ๆ ไปปฏิบัติจริง และทำการประเมินผลของกิจกรรมมีส่วนร่วมตลอดจนการนำข้อมูลที่ได้จากกิจกรรมตามกระบวนการมีส่วนร่วมนั้นไปใช้ประโยชน์อย่างแท้จริง

สรุปว่าองค์ประกอบการมีส่วนร่วมนั้น คือ ประชาชนไม่สามารถที่จะมีส่วนร่วม

ได้อย่างมีประสิทธิภาพในการตัดสินใจ ถ้าหากว่าประชาชนไม่ได้มีการรับรู้ข้อมูลอย่างเพียงพอถึงทางเลือกและผลที่ตามมา เพราะฉะนั้นการให้ข้อมูลต่อสาธารณะชนอย่างเพียงพอจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญในการมีส่วนร่วมของประชาชนรายการใด ๆ เป้าหมายของกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชนก็คือการให้ข้อมูลต่อสาธารณชนและให้สาธารณชนแสดงความคิดเห็นต่อโครงการที่นำเสนอหรือนโยบายของรัฐและมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเพื่อหาทางออกที่ดีที่สุดสำหรับทุก ๆ คน แต่ถ้าเราต้องการให้การตัดสินใจนั้น มีคุณค่า การตัดสินใจนั้นจะต้องมีความชอบธรรม ซึ่งไม่ได้มีหมายความว่าเพียงเนื้อหาจากการตัดสินใจ แต่หมายถึงกระบวนการในการตัดสินใจนั้นต้องเป็นกระบวนการที่ยุติธรรม เปิดเผย และเป็นประชาธิปไตย

แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม

Cohen and Uphoff (1980, p. 6) กล่าวถึงการมีส่วนร่วม โดยทั่วไปว่าการมีส่วนร่วมในขั้นตอนในการตัดสินใจ (Decision making) ไม่ได้หมายความว่าจะเป็นการตัดสินใจได้เพียงอย่างเดียวยังใช้การตัดสินใจควบคู่ไปกับขั้นตอนการปฏิบัติการด้วย เช่นการจัดองค์การ การกำหนดกิจกรรมพัฒนา เป็นต้น การตัดสินใจเกี่ยวข้องกับประชาชนในเรื่องของผลประโยชน์ และการประเมินผลในกิจกรรม การพัฒนา ด้วยจะเห็นว่าการตัดสินใจนั้นเกี่ยวข้องเกือบโดยตรงกับการปฏิบัติงาน แต่ก็เกี่ยวข้องกับ ผลประโยชน์และการประเมินผลด้วยเหมือนกัน โดยที่ผลประโยชน์นั้นเป็นผลมาจากการปฏิบัติการ และผลประโยชน์ก็เป็นตัวกำหนดให้มีการประเมินผล ซึ่งต่างก็ได้รับผลมาจากขั้นตอนการตัดสินใจแล้วทั้งสิ้น นอกจากนี้ก็ยังมีผลสะท้อนกลับจากการประเมินผล และ การปฏิบัติการกลับไปสู่ การตัดสินใจอีกด้วย ซึ่งแนวคิดนี้มีกรอบพื้นฐานเพื่ออธิบายและวิเคราะห์การมีส่วนร่วม

ภาพที่ 2-1 แนวคิดสัมพันธ์การมีส่วนร่วม (Cohen & Uphoff, 1980)

จากภาพที่ 2-1 นี้จะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมมี 4 ขั้นตอน คือการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ทุกขั้นตอนมีความสัมพันธ์ โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมที่ขั้นตอนการตัดสินใจเป็นประการสำคัญ ซึ่งในแนวทางการมีส่วนร่วมนั้นมุ่งให้ประชาชนเป็นผู้คิดค้นปัญหาเป็นผู้ที่มีบทบาทในทุก ๆ เรื่องไม่ใช่ที่กำหนดให้ประชาชนปฏิบัติในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ทุกอย่างต้องเป็นเรื่องของประชาชนที่จะคิด ซึ่งแนวความคิดนี้มีกรอบพื้นฐานและวิเคราะห์การมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ การริเริ่มตัดสินใจ การดำเนินการตัดสินใจ และการตัดสินใจปฏิบัติการ
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ประกอบด้วย การสนับสนุนด้านทรัพยากร การบริการ และการประสานของความช่วยเหลือ
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็นประโยชน์ทางวัตถุ ผลประโยชน์ทางด้านสังคมหรือผลประโยชน์ส่วนบุคคล
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล เป็นการควบคุม ตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด และเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วม

สรุปได้ว่า แนวคิดการมีส่วนร่วมที่ของ Cohen and Uphoff นี้จะเห็นว่าการมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่มีบุคคลกลุ่มหนึ่งหรือสองกลุ่มขึ้นไปช่วยกันในการจัดทำแผน การกำหนดนโยบาย และการตัดสินใจ เพื่อให้เกิดผลประโยชน์ในชุมชน โดยให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งของชุมชนนั่นเอง เรา สามารถวัดได้จากปริมาณของประชาชนที่เข้ามาเข้าร่วมทำกิจกรรมนั้นว่าประชาชนได้มีความสนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมมากน้อยเพียงใด

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

Reeder (1974, p. 39) ได้สรุปปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนได้ 11 ประการ ดังนี้

1. การปฏิบัติตน ให้สอดคล้องตามความเชื่อพื้นฐาน กล่าวคือ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลคูเหมือนจะเลือกแบบวิธีการปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องและคล้ายคลึงกับความเชื่อพื้นฐานของตนเอง
2. มาตรฐานคุณค่า บุคคลและกลุ่มบุคคลเหมือนจะปฏิบัติในลักษณะที่สอดคล้องในมาตรฐานคุณค่าของตนเอง
3. เป้าหมายบุคคลและกลุ่มบุคคล จะส่งเสริมปกป้องและรักษาเป้าหมายของตนเอง
4. ประสบการณ์ที่ผิดปกติธรรมดาพฤติกรรมของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลบางครั้งมีรากฐานมาจากประสบการณ์ที่ผิดปกติธรรมดา

5. ความคาดหวังบุคคลและกลุ่มบุคคล จะมีพฤติกรรมตามแบบที่ตนเองคาดหวัง จะต้องประพฤติในสถานการณ์ ทั้งยังชอบปฏิบัติต่อผู้อื่นในลักษณะที่ตนคาดหวังจากผู้อื่นด้วย
 6. การมองแต่ตนเอง บุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะทำสิ่งต่าง ๆ ซึ่งคิดว่าตัวเองควรกระทำ
 7. การบีบบังคับบุคคลและกลุ่มบุคคล มักจะทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยความรู้สึกตนถูกบังคับให้ทำ
 8. นิสัยและประเพณี บุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะทำสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเขามีนิสัยชอบกระทำเมื่ออยู่ในสถานการณ์นั้น ๆ
 9. โอกาส บุคคลและกลุ่มบุคคลมักเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบการปฏิบัติของสังคม โดยเฉพาะในทางที่เกี่ยวข้องกับจำนวนและชนิดของโอกาส ซึ่ง โครงสร้างของสังคมเอื้ออำนวยในการเข้ามามีส่วนร่วมกันในการกระทำเช่นนั้น เท่าที่พวกเขาได้รับรู้มา
 10. ความสามารถ บุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะเข้ามามีส่วนร่วมกันในกิจกรรมบางอย่าง ที่ตนเห็นว่าสามารถทำในสิ่งที่ต้องการให้เขาทำในสถานการณ์เช่นนั้น
 11. การสนับสนุน บุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะเริ่มปฏิบัติเมื่อเขารู้สึกว่าเขาได้รับการสนับสนุนที่ดีพอให้กระทำการเช่นนั้น
- สรุปได้ว่าตามแนวคิดของ Reeder ในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นคือ การทำตามปัจจัยต่าง ๆ ของการมีส่วนร่วมให้เป็นระบบตามขั้นตอนที่ได้ว่าไว้เพื่อเป็นแนวทางในการทำกิจกรรมของการมีส่วนร่วมของประชาชน
- Dusseldorp (1981) ได้รวบรวมแนวคิดในการจำแนกประเภทของการมีส่วนร่วมของนักวิชาการต่าง ๆ และใช้คุณลักษณะ 9 ประการมาจำแนกการมีส่วนร่วมออกเป็น 9 กลุ่ม ดังต่อไปนี้
1. การจำแนกตามระดับความสมัครใจ
 2. วิธีการของการมีส่วนร่วม
 3. ความเข้มของการมีส่วนร่วม
 4. ความถี่ของการมีส่วนร่วม
 5. ระดับของประสิทธิผล
 6. พิสัยของกิจกรรม
 7. ระดับขององค์การ
 8. ผู้เข้าร่วม
 9. ลักษณะของการวางแผน

สรุปได้ว่าการจำแนกประเภทของการมีส่วนร่วมตามลักษณะ 9 ประการนี้ เป็นประโยชน์ต่อการวัดระดับการมีส่วนร่วมเป็นอย่างมากเพราะทำให้เห็นภาพของการมีส่วนร่วมได้อย่าง

หลากหลายมิติและถ้าได้ผสมผสานคุณลักษณะจากทุกมิติเข้าด้วยกันแล้วก็จะช่วยให้เห็นลักษณะพฤติกรรมการมีส่วนร่วมได้อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาในส่วนรายละเอียดของการมีส่วนร่วมแล้วจะเห็นว่าการมีส่วนร่วมทั้ง 9 ลักษณะนั้นมิได้เป็นอิสระต่อกันเพราะลักษณะภายในของการแบ่งแต่ละวิธีมีความซ้ำซ้อนกัน แต่ถึงอย่างนั้นก็ตาม วิธีการแบ่งลักษณะการมีส่วนร่วมของ Dusseldorp ก็ช่วยให้เห็นภาพได้หลากหลายมิติยิ่งขึ้น

เปรียบเทียบแนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม

จากการศึกษาทฤษฎีการมีส่วนร่วมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ตามรายละเอียดที่กล่าวมา ผู้วิจัยได้ทำการสรุปเพื่อเปรียบเทียบทฤษฎีของนักวิชาการแต่ละคน ได้ดังนี้

ตารางที่ 2-1 เปรียบเทียบทฤษฎีการมีส่วนร่วม

แนวคิดทฤษฎีที่การมีส่วนร่วม	
Cohen and Uphoff (1980)	การมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ประการ คือ <ol style="list-style-type: none"> 1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ 3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ 4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล
Reeder (1974)	ปัจจัยต่างที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน 11 ประการ <ol style="list-style-type: none"> 1. การปฏิบัติตน 2. มาตรฐาน 3. เป้าหมาย 4. ประสบการณ์ 5. ความคาดหวัง 6. การมองแต่ตนเอง 7. การบีบบังคับ 8. นิสัยและประเพณี 9. โอกาส 10. ความสามารถ 11. การสนับสนุน

ตารางที่ 2-1 (ต่อ)

แนวคิดทฤษฎีที่มีการมีส่วนร่วม	
Dusseldorp (1981)	<p>ลักษณะ 9 ประการของการมีส่วนร่วม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การจำแนกตามระดับความสมัครใจ 2. วิธีการของการมีส่วนร่วม 3. ความเข้มของการมีส่วนร่วม 4. ความถี่ของการมีส่วนร่วม 5. ระดับของประสิทธิผล 6. พิสัยของกิจกรรม 7. ระดับขององค์การ 8. ผู้เข้าร่วม 9. ลักษณะของการวางแผน

งานวิจัยครั้งผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ด้าน ตามแนวคิดทฤษฎีของ Cohen and Uphoff (1980) ในการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีรายละเอียด ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง หมายถึง การมีส่วนร่วมเข้าร่วมประชุม เสนอปัญหาความต้องการของชุมชน เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาวិธีการปรับปรุง พื้นฟู และให้ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนของท่านแก่เจ้าหน้าที่เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราดเช่น

1.1 เข้าร่วมประชุม เสนอปัญหาความต้องการของชุมชน ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก

1.2 เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาวิธีการปรับปรุงและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก

1.3 ให้ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนของท่านแก่เจ้าหน้าที่เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก

1.4 การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ด้านการอนุรักษ์

ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก

สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คือ การเสนอปัญหาความต้องการของชุมชน เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา และร่วมให้ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ หมายถึง หมายถึง การมีส่วนร่วมช่วยเหลือสอดส่องไม่ให้ใครมาทำลายทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล และให้ความรู้แก่คนในพื้นที่ตระหนักถึงทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราดเช่น

2.1 ช่วยการเก็บขยะใต้ทะเล และรักษาความสะอาดตามชายหาด ในตำบลเกาะหมาก

2.2 ช่วยดูแลและสอดส่องไม่ให้ใครมาทำลายทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล

ในตำบลเกาะหมาก

2.3 ช่วยให้ความรู้แก่คนในพื้นที่ตระหนักถึงการทำลายทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ในตำบลเกาะหมาก

2.4 ช่วยป้องกันเรืออวนลาก อวนรุน และเครื่องมือประมงที่มีส่วนทำลายทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลในตำบลเกาะหมาก

2.5 ท่านให้ความร่วมมือในการลดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม

2.6 ช่วยปลูกจิตสำนึกให้กับนักท่องเที่ยวได้เห็นถึงคุณค่าทางทรัพยากรทางการท่องเที่ยวมากขึ้น

2.7 ช่วยเป็นส่วนหนึ่งของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก

สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน คือ การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมลงมือกระทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งที่มีประโยชน์ต่อทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ตนเองช่วยรักษาและปกป้องทรัพยากรธรรมชาติของตนเอง

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ หมายถึงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด เพื่อสร้างอาชีพ รายได้ให้ครอบครัวของท่าน และได้นำ กุ้ง หอย ปู ปลา มาปรุงเป็นอาหาร เช่น

3.1 ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลเกาะหมาก สร้างอาชีพ และรายได้ให้ครอบครัวของท่าน

3.2 ได้ใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ในการผลิตสินค้า เช่น นำเปลือกหอยมาแกะลายประดิษฐ์เป็นของที่ระลึก

สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ คือ การรับผลประโยชน์เนื่องจากโครงการหรือกิจกรรมในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทางทะเล ตำบลเกาะหมาก ทั้งทางตรงและทางอ้อม

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง การมีส่วนร่วมประเมินผลการทำกิจกรรมหรือโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด และติดตามผลงานการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เช่น

4.1 มีส่วนร่วมประเมินผลการทำกิจกรรมหรือโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก

4.2 มีส่วนร่วมติดตามกิจกรรมและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก

สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้สังคม องค์กรต่าง ๆ ในชุมชน ประชาชน มีบทบาทหลักตามสิทธิ หน้าที่ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ตั้งแต่การคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ วางแผน การร่วมปฏิบัติและการรับผิดชอบในผลกระทบที่เกิดขึ้น รวมทั้งส่งเสริม ชักนำ สนับสนุนให้การดำเนินงานเกิดผลประโยชน์ต่อชุมชนตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด ด้วยความสมัครใจ

ผู้วิจัยได้ใช้แนวความคิดข้างต้นในการกำหนดแบบสอบถามงานวิจัยในการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด เพื่อให้เนื้อหาของงานวิจัยมีความสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีและการสรุปผลการศึกษาที่มีความถูกต้องตามหลักทฤษฎีและมีความน่าเชื่อถือสามารถนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราดได้จริง

แนวทางในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล

ในสถานการณ์ปัจจุบันการใช้เทคโนโลยี การพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมโดยไม่ถูกต้อง ประกอบกับการเพิ่มจำนวนประชากรอย่างรวดเร็ว มีผลทำลายคุณภาพของสิ่งแวดล้อม ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติ ปัญหาที่ประสบอยู่ในปัจจุบัน คือ การเปลี่ยนแปลงไปอย่างยากที่จะกลับคืนมาของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่สมดุลและสวยงาม ระบบนิเวศต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นป่าบก ป่าชายหาด แหล่งหญ้าทะเล หรือแนวปะการัง กำลังเสื่อมสลายไปเป็นอันมาก พื้นที่ป่าชายเลนถูกทำลายและแปรเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศถิ่นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าและสัตว์ในทะเล สถานการณ์ด้านการประมง

ของประเทศอยู่ในภาวะเสื่อมลงทุกขณะ ปริมาณสัตว์น้ำลดจำนวนลง สัตว์น้ำหลายชนิดที่หายาก เช่น พะยูนและเต่าทะเล กำลังอยู่ในภาวะใกล้สูญพันธุ์

การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลนั้น ภาครัฐได้นำมาตรการทางกฎหมายซึ่งมีผลบังคับโดยตรงในการคุ้มครองพื้นที่ เช่น การประกาศเป็นเขตอนุรักษ์ คือ อุทยานแห่งชาติ เขตห้ามล่าสัตว์ป่า เขตสงวนพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ และการออกกฎหมายควบคุมการค้าขาย ครอบครองทรัพยากรเหล่านั้น แต่หากจะประเมินผลความสำเร็จของการใช้มาตรการทางกฎหมายแล้วคงจะบอกได้ว่า ประสบความสำเร็จได้เพียงส่วนหนึ่งที่เป็นส่วนน้อยเท่านั้น ดังนั้นรัฐบาลได้ให้ความสำคัญโดยการออกมาตรการต่าง ๆ ให้กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องไปดำเนินการ เพื่อหยุดยั้งการบุกรุกทำลายป่าเร่งรัดการปลูกและฟื้นฟูป่าชายเลน แต่ก็มิผลให้เนื้อที่ป่าชายเลนลดลงแต่ละปีน้อยกว่าเดิมเท่านั้น รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยมีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเป็นหน่วยงานหลักได้ดำเนินการ เพื่ออนุรักษ์และพัฒนาป่าชายเลนมาโดยตลอด และได้ดำเนินการตามนโยบายและมาตรการที่กำหนดขึ้นในระดับชาติ ซึ่งบางกรณีเป็นมาตรการริบส่วนที่ระดมกำลังจากหน่วยงานอื่น ๆ เข้าไป ให้การสนับสนุนและร่วมดำเนินการด้วย แต่ผลการดำเนินงานยังไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายเนื่องจากมีปัญหาและอุปสรรคข้อขัดข้องอยู่ตลอดเวลา และหากสถานการณ์ยังคงเป็นอยู่ในลักษณะนี้ รัฐบาลอาจไม่สามารถรักษาพื้นที่ป่าชายเลนให้คงไว้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) มีแนวทางดังนี้

1. การพัฒนาคนและสังคมไทยสู่สังคมคุณภาพ มุ่งสร้างภูมิคุ้มกันตั้งแต่ระดับปัจเจก ครอบครัวและชุมชนสู่สังคมที่มีคุณภาพ สามารถจัดการความเสี่ยงและปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย

1.1 การสร้างความเป็นธรรมในสังคม ให้ความสำคัญกับการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมให้ทุกคนในสังคมไทยสามารถเข้าถึงบริการทางสังคมที่มีคุณภาพ มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรและโครงสร้างพื้นฐานในการสร้างอาชีพและรายได้ที่มั่นคง สามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเสมอภาคและสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีศักดิ์ศรี ภายใต้ระบบบริหารจัดการภาครัฐที่โปร่งใส ยึดประโยชน์ส่วนรวมและเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนในกระบวนการพัฒนาประเทศ

1.2 การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกช่วงวัยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง มีความพร้อมทั้งด้านร่างกายที่สมบูรณ์ แข็งแรง มีสติปัญญาที่รอบรู้ และมีจิตใจที่สำนึกในคุณธรรม จริยธรรม มีความเพียร มีโอกาสและ

สามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต ควบคู่กับการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมในสังคมและสถาบันทางสังคม ให้เข้มแข็งและเอื้อต่อการพัฒนาคน

2. การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่ทิศทางการเติบโตในรูปแบบใหม่ ที่มุ่งพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศให้เข้มแข็ง เพื่อลดการพึ่งพาปัจจัยภายนอก โดยการสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้ประกอบการในภาคการผลิตและบริการ โดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ผู้ประกอบการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ และผู้ประกอบการในภาคเกษตร ให้ใช้ภูมิปัญญาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ เพื่อยกระดับสู่การผลิตและการให้บริการบนฐานความรู้ และที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนให้มีการเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ บนพื้นฐานการพึ่งพาซึ่งกันและกัน รวมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงจากภายนอก ประกอบด้วย

2.1 การสร้างความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน ให้มีความสำคัญกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นฐานการผลิตภาคเกษตรให้เข้มแข็ง และสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน เพื่อให้ภาคเกษตรเป็นฐานการผลิตอาหารและพลังงานที่มีความมั่นคง โดยการเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพการผลิตภาคเกษตร การสร้างความมั่นคงในอาชีพและรายได้ให้แก่เกษตรกรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขณะเดียวกัน ให้มีความสำคัญกับการสร้างความมั่นคงด้านอาหารและพลังงานชีวภาพทั้งใน

2.2 การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ให้มีความสำคัญกับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจบนฐานความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และภูมิปัญญา ภายใต้ปัจจัยสนับสนุนที่เอื้ออำนวยและระบบการแข่งขันที่เป็นธรรม มุ่งปรับโครงสร้างการค้าและการลงทุนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสาขาบริการที่มีศักยภาพ พัฒนาภาคอุตสาหกรรมสู่อุตสาหกรรมฐานความรู้เชิงสร้างสรรค์และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ ควบคู่ไปกับการปฏิรูปกฎหมายและกฎ ระเบียบต่าง ๆ และบริหารจัดการเศรษฐกิจส่วนรวมอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เป็นฐานเศรษฐกิจของประเทศที่เข้มแข็งและขยายตัวอย่างมีคุณภาพ

2.3 การสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมให้มีความสำคัญกับการเชื่อมโยงการพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศกับความร่วมมือระหว่างประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ บนพื้นฐานของการพึ่งพาซึ่งกันและกัน และมีภูมิคุ้มกันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงจากภายนอกให้มีความสำคัญกับการพัฒนาความร่วมมือแบบหุ้นส่วนการพัฒนาที่ยั่งยืนและยึดผลประโยชน์ร่วมกันทั้งในระดับอนุภูมิภาคและภูมิภาค สร้างปฏิสัมพันธ์ในความร่วมมือระหว่างประเทศอย่างสร้างสรรค์ เตรียมความพร้อมของประเทศไทยในการเข้าสู่

ประชาคมอาเซียน และเสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคีการพัฒนาภายในประเทศตั้งแต่ระดับชุมชนท้องถิ่นให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงระดับครัวเรือน ชุมชน และประเทศ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้ภาคเกษตรสามารถพึ่งตนเองและเผชิญกับปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ได้อย่างมั่นคง

3. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เพียงพอต่อการรักษาสมดุลของระบบนิเวศบนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแล รักษาและใช้ประโยชน์ การปรับกระบวนการพัฒนาและขับเคลื่อนประเทศไปสู่การเป็นเศรษฐกิจและสังคมคาร์บอนต่ำและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ควบคู่ไปกับการเตรียมความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติ สร้างภูมิคุ้มกันด้านการค้าจากเงื่อนไขด้านสิ่งแวดล้อมและเพิ่มบทบาทของไทยในเวทีประชาคมโลกเพื่อให้สังคมมีภูมิคุ้มกัน สามารถสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและยกระดับคุณภาพชีวิตให้คนในสังคมไทย

การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ 11 จะเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในด้านต่าง ๆ ให้แก่ ปัจเจก ครอบครั้ว ชุมชน สังคม และประเทศ โดยใช้แนวคิดและทิศทางการพัฒนาประเทศสู่ความยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อเนื่องจากแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ 10 พร้อมทั้งขยายการนำทุนของประเทศที่มีศักยภาพจาก 3 ทุน ทั้งทุนสังคม ทุนเศรษฐกิจ และทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็น 6 ทุน ได้แก่ ทุนมนุษย์ ทุนสังคม ทุนกายภาพ ทุนทางการเงิน ทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และทุนทางวัฒนธรรมมาใช้ประโยชน์อย่างบูรณาการและเกื้อกูลกัน โดยเฉพาะการสร้างฐานทางปัญญาเพื่อเป็นภูมิคุ้มกันให้กับคนและสังคมไทยเป็นสังคมที่มีคุณภาพ ก้าวสู่สังคมและเศรษฐกิจสีเขียวที่มีแบบแผนการผลิตและบริการอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยนำความรู้และจุดแข็งของอัตลักษณ์ไทยมาปรับโครงสร้างเศรษฐกิจบนฐานนวัตกรรมที่เข้มแข็ง เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจในภูมิภาคอย่างรู้เท่าทัน สร้างความยั่งยืนของภาคเกษตรและความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน รวมทั้งการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ควบคู่ไปกับการเสริมสร้างระบบธรรมาภิบาลและความสามานฉันท์ในทุกภาคส่วนและทุกระดับ เป็นฐานการพัฒนาประเทศที่มั่นคงและสมดุล มุ่งสู่การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขและเป็นธรรม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2557)

แต่มาตรการที่สำคัญที่สุดในการที่จะกระทำใด ๆ เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมนั้น คือ การร่วมมือร่วมใจของคนในชาติ ในอันที่ช่วยปกป้องหรือพิทักษ์ทรัพยากรเหล่านี้ให้คงอยู่และสร้างประโยชน์แก่ลูกหลานในอนาคตสืบไป

ข้อมูลทั่วไปของตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด

ข้อมูลสภาพทั่วไปของตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด

เกาะหมากเป็นเกาะที่ใหญ่เป็นอันดับสามในท้องทะเลตราด รองลงมาจากเกาะช้างและเกาะกูด ตั้งอยู่ระหว่างเกาะช้างกับเกาะกูด ห่างจากฝั่งประมาณ 38 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 9,500 ไร่ เป็นที่สาธารณชนประโยชน์ 500 ไร่ มีรูปร่างคล้ายดาวสี่แฉก พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสวนมะพร้าว โดยรอบมีอ่าว ชายหาดที่สวยงาม และน้ำใสสะอาดหลายแห่ง เช่น บริเวณอ่าวตานิด อ่าวไผ่ อ่าวโปรง อ่าวผาด อ่าวลอม อ่าวตาโล่ง อ่าวแดง อ่าวขาว อ่าวพระ อ่าวสวนใหญ่ แหลมตุ๊กตา แหลมสน บริเวณชายฝั่งรอบเกาะและเกาะใกล้เคียงพบแนวปะการังที่สมบูรณ์ และสวยงาม บนเกาะมีที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวหลายแห่ง เกาะหมาก เป็น 1 ใน 9 เกาะ ของหมู่เกาะหมากซึ่งประกอบด้วย เกาะหมาก เกาะกระดาด เกาะระยั้งใน เกาะระยั้งนอก เกาะผี เกาะขาม เกาะนก เกาะนอก เกาะใน หมู่เกาะหมากปัจจุบันขึ้นอยู่กับตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด มีอยู่เพียง 2 หมู่บ้าน คือ หมู่ 1 บ้านอ่าวตานิด และ หมู่ 2 บ้านแหลมสน ชุมชนดั้งเดิมบนเกาะหมากส่วนใหญ่เป็นเขมรเชื้อชาติไทยที่อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานเมื่อครั้งเมืองประจันตคีรีเขตร หรือเกาะกง เป็นของฝรั่งเศสเมื่อปี พ.ศ. 2447 โดยมีหลวงพรหมภักดี ต้นตระกูลตะเวทิกุล เป็นผู้ควบคุมคนจีนบนเกาะกง คนบนเกาะส่วนใหญ่เป็นเครือญาติกัน มีอาชีพเกษตรกรรมทำสวนยางพารา และสวนมะพร้าว จนเกาะหมากได้ชื่อว่าเป็นแหล่งปลูกมะพร้าวที่สำคัญของจังหวัดตราด

ที่ตั้ง: องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหมากเป็นหมู่เกาะตั้งอยู่กลางทะเลอ่าวไทย ทางด้านทิศใต้ของจังหวัดตราด ห่างจากตัวจังหวัดตราด ประมาณ 37 กิโลเมตร และห่างจากอำเภอเกาะกูด ประมาณ 12 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

เหนือ จรดอำเภอเกาะช้าง (ทางทะเล)

ทิศใต้ จรดอำเภอเกาะกูด (ทางทะเล)

ทิศตะวันออก จรดอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด (ทางทะเล)

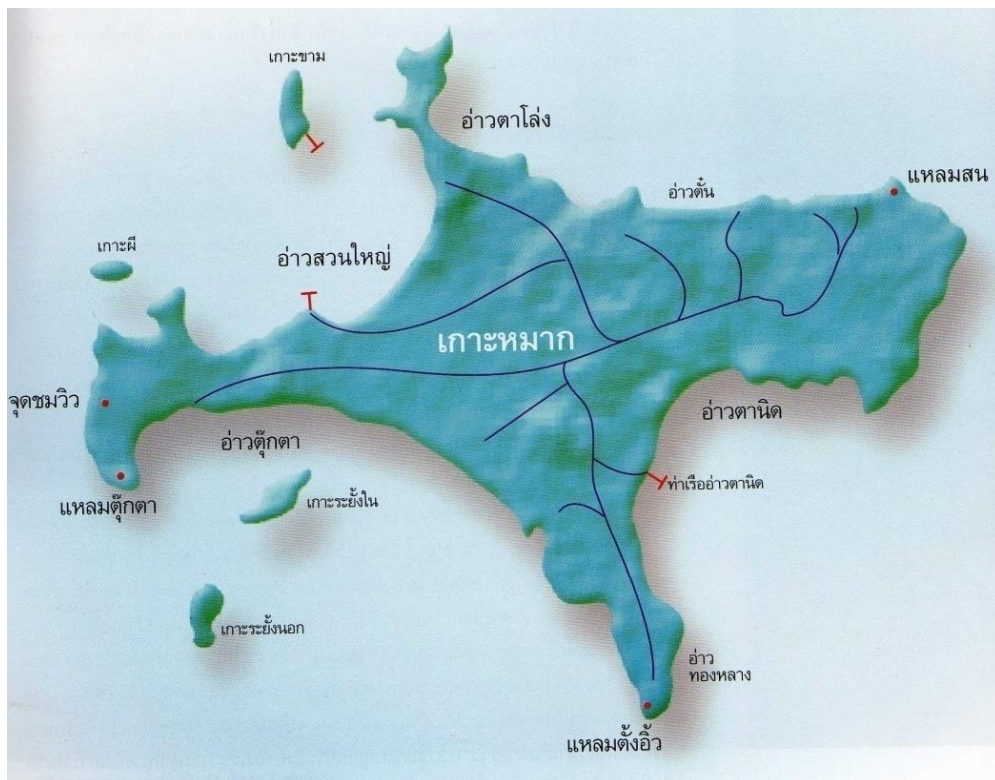
ทิศตะวันตก จรดอ่าวไทย

เนื้อที่: องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหมากมีพื้นที่ประมาณ 13 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 9,500 ไร่

ภูมิประเทศ: สภาพพื้นที่ทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหมาก เป็นพื้นที่ราบเชิงเนินมีเขาสูงอยู่เพียง แห่งเดียว พื้นที่เกือบทั้งหมดเป็นดินแดงปนทราย ตั้งอยู่กลางทะเลอ่าวไทย จังหวัดตราด อยู่ระหว่างหมู่เกาะช้างและหมู่เกาะกูด

ภาพที่ 2-2 แผนที่หมู่เกาะหมาก

ภาพที่ 2-3 แผนที่ตำบลเกาะหมาก

องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหมาก ประกอบด้วยหมู่บ้านต่าง ๆ จำนวน 2 หมู่บ้าน
หมู่ที่ 1 บ้านอ่าวนืด และหมู่ที่ 2 บ้านแหลมสน

ตารางที่ 2-2 จำนวนประชากรตำบลเกาะหมาก (องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหมาก, 2557 ข)

ที่	จำนวนประชากร			จำนวนหลังคาเรือน (หลัง)
	ชาย	หญิง	รวม	
หมู่ 1	314	273	587	299
หมู่ 2	137	104	241	179
รวม	451	337	828	478

การรวมกลุ่มกิจกรรม/ อาชีพ

1. กลุ่มประมงหมู่บ้าน หมู่ 1
2. กลุ่มประมงหมู่บ้าน หมู่ 2
3. กลุ่มประปาหมู่บ้าน หมู่ 1
4. กลุ่มประปาหมู่บ้าน หมู่ 2
5. กลุ่มคนรักเกาะหมากพิทักษ์สิ่งแวดล้อม ตำบลเกาะหมาก
6. กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง หมู่ 1 หมู่ 2

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ดวงศิริ ปณิธานธรรม (2545, หน้า 85) การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของ
ผู้ใหญ่บ้านในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน ในจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่าความคาดหวังถึง
ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการ
อนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน ระดับการศึกษาและความคาดหวังถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจาก
การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน โดยอายุ ระยะเวลาในการเป็นผู้ใหญ่บ้าน จำนวนสมาชิกใน
ครัวเรือน ความรู้ ความเข้าใจการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน รายได้จากป่าชายเลน ขนาดที่ดินที่มี
สภาพเป็นป่าชายเลน อาชีพหลัก อาชีพเสริม การรับรู้ข่าวสารการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน
ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน

สุรศักดิ์ วรรณบุญญา (2547, หน้า 79) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชายเลนในเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร พบว่า

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชายเลนแห่งนี้ ได้แก่ อายุ การศึกษา อาชีพรอก และการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ และปัญหา อุปสรรคที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลน คือ ปัญหาคลื่นและคลื่นลม มีความแรง ก่อให้เกิดการกัดเซาะพังทลายของชายฝั่งทะเล ทำให้พื้นที่ป่าชายเลนลดน้อยลง

ชาวลิต เกตุมงคลสิทธิ์ (2548, หน้า 85) การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการดูแลสิ่งแวดล้อม: ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนในเขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานครพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการดูแลสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับสูง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน คือ ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ขณะที่ เพศ อายุ ระดับ การศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ไม่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน

ศุรยุทธ หลิมตระกูล (2548, บทคัดย่อ) การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้: ศึกษาเฉพาะกรณี ป่าชุมชนบ้านห้วยสะพาน ตำบลหนองโรง อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาให้ทราบถึงพัฒนาการของการจัดการป่าชุมชน ระดับของการมีส่วนร่วม และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ป่าชุมชนบ้านห้วยสะพาน ตำบลหนองโรง อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยวิธีศึกษาข้อมูลจากเอกสาร การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้นำท้องถิ่นทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และการสัมภาษณ์กลุ่ม การวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สอบถามหัวหน้าครัวเรือนหรือสมาชิกในครัวเรือนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 216 คน ประมวลผลข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้ t-test และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการศึกษาเชิงคุณภาพพบว่า พัฒนาการของการจัดการป่าชุมชนบ้านห้วยสะพาน เกิดจากปัจจัยที่เกี่ยวข้องกัน 2 ประการ ได้แก่ การต่อต้านการแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติ จากบุคคลภายนอก และความต้องการรักษาทรัพยากรป่าไม้วัวในชุมชนเพื่อสนองความต้องการเกี่ยวกับการอุปโภคบริโภคน้ำ กระบวนการในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้วัวของชุมชนในช่วงแรกใช้ความสัมพันธ์ทางเครือญาติ การเคารพผู้อาวุโส และความเชื่อทางศาสนาและพิธีกรรม ต่อมาเมื่อมีการบุกรุกจากบุคคลภายนอก ได้ปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ในการรักษาป่า โดยการจัดตั้งองค์กรชุมชนรักษาป่านำไปสู่ความเป็นประชาคมที่เข้มแข็งในที่สุด ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์

ทรัพยากรป่าไม้ ป่าชุมชนบ้านห้วยสะพานมี 3 ประการ ได้แก่ การมีผู้นำที่จริงจังและเสียสละเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม การที่ชุมชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้สูง และการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผลการศึกษาเชิงปริมาณ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ป่าชุมชนบ้านห้วยสะพาน อยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง เนื่องจากใน ขั้นตอนของการมีส่วนร่วม ในขั้นตอนของการวางแผนและการติดตามและประเมินผล มักจำกัดอยู่ในกลุ่มผู้นำท้องถิ่น โดยประชาชนส่วนใหญ่เข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนของการปฏิบัติตามแผนและการรับผลประโยชน์เท่านั้น ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ป่าชุมชนบ้านห้วยสะพาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ เพศ อาชีพหลัก ความรู้สึกเป็นเจ้าของป่าชุมชน และการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับป่าชุมชน รองลงมาได้แก่ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านและการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ป่าชุมชนบ้านห้วยสะพาน ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนที่ดินทำกิน การเป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชน และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับป่าชุมชน นอกจากนี้ ยังพบว่า การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพศชายมีส่วนร่วมมากกว่าเพศหญิง ผู้มีอายุมากมีส่วนร่วมมากกว่าผู้มีอายุน้อย ผู้มีการศึกษาสูงมีส่วนร่วมมากกว่าผู้มีการศึกษาต่ำ ผู้ที่อยู่อาศัยในชุมชนมานานมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ที่อยู่อาศัยมาไม่นาน ผู้ที่ประกอบอาชีพภาคเกษตรกรรมมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ที่ประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรกรรม ผู้มีรายได้สูงมีส่วนร่วมมากกว่าผู้มีรายได้ต่ำ ผู้ที่มีที่ดินทำกินมากมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ที่มีที่ดินทำกินน้อย ผู้ที่ใช้ประโยชน์จากป่ามีส่วนร่วมมากกว่าผู้ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์จากป่า ผู้ที่เคยเป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชนมาก่อนมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ที่ไม่เคยเป็นสมาชิกกลุ่มมาก่อน ผู้ที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับป่าชุมชนมากมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับป่าชุมชนน้อย

ตำราญ รักชาติ (2548, หน้า 89) การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชายเลนปากน้ำเวฬุ จังหวัดจันทบุรี พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชายเลนแห่งนี้ได้แก่ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน อาชีพหลัก รายได้ของครัวเรือน ขนาดพื้นที่ถือครอง การได้รับการฝึกอบรม ประสบการณ์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และประสบการณ์การทำงานกับเจ้าหน้าที่ โดยที่ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าชายเลนแห่งนี้อยู่ในระดับต่ำ มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมเท่ากับ 2.12 ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการอนุรักษ์ป่าชายเลนแห่งนี้ ได้แก่ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม และความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลน

นวรรตน์ ไตรรัถย์ (2549, หน้า 59) การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชน ตำบลคอนหัวฟ่อ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พบว่าผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วม ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยใช้ค่าสถิติ One-way ANOVA เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชน แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ .05

บุญทัน โปกิลา (2549, หน้า 65) การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของราษฎรในการอนุรักษ์ป่าชายเลนในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าประแส-พังงา อำเภอแกลง จังหวัดระยอง พบว่าการเป็นสมาชิกทางสังคม ได้รับข้อมูลข่าวสาร เคยได้รับการฝึกอบรม ได้รับประโยชน์จากป่าชายเลน และเคยมีประสบการณ์การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ มีระดับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าชายเลนแห่งนี้อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.01 ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าชายเลน ได้แก่ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนแรงงานในครัวเรือน อาชีพหลัก รายได้รวมของครัวเรือน การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม และการได้รับการฝึกอบรม

ณวัฒน์ สุเทพากร (2550, หน้า 82) การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการปลูกป่าชายเลนเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในวโรกาสทรงพระชนมายุ 72 พรรษา จังหวัดสมุทรปราการ พบว่าอาชีพหลัก รายได้ของครัวเรือนเฉลี่ยต่อปี ระยะทางจากที่พักถึงที่ตั้งโครงการ และการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ สามารถอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงการมีส่วนร่วมในการกำหนดและวางแผนการดำเนินงานโครงการกับเจ้าหน้าที่ประจำโครงการระยะเวลาในการตั้งถิ่นฐาน ระยะทางจากที่พักอาศัยถึงโครงการ การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ และความคาดหวังประโยชน์จากโครงการ สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเมื่อมีการประชุมโครงการ ระยะเวลาในการตั้งถิ่นฐาน ระยะทางจากที่พักอาศัยถึงที่ตั้งโครงการ การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ ความคาดหวังประโยชน์จากโครงการและอาชีพหลัก สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของโครงการ

พงศกร ชุมเปีย (2550, หน้า 75) การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชายเลนตำบลบางนายสี อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชายเลน ได้แก่ เพศ ความรู้ความเข้าใจในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม การผ่านการฝึกอบรมด้านการอนุรักษ์ ประโยชน์ที่คาดหวังจากการอนุรักษ์ อาชีพหลัก รายได้ครัวเรือน ส่วนปัญหา อุปสรรคเกี่ยวกับ

การอนุรักษ์ป่าชายเลน คือ ปัญหาการลักลอบตัดไม้ ซึ่งทำให้พื้นที่ป่าชายเลนลดน้อยลง ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรหาวิธีให้ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าชายเลนให้มากที่สุด เพื่อป้องกันประชาชนลักลอบตัดไม้ในป่าชายเลน

ศุภกิจ สะท้อน (2551, บทคัดย่อ) การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำบ้านห้วยสะแดง อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของเกษตรกรที่ได้รับการฝึกอบรมและไม่ได้รับการฝึกอบรมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำ บ้านห้วยสะแดง ตำบลงอบ อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน รวมทั้งเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำ บ้านห้วยสะแดง ของเกษตรกรที่ได้รับการฝึกอบรมและไม่ได้รับการฝึกอบรมประชากรที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ ได้แก่ เกษตรกรบ้านห้วยสะแดง จำนวน 110 ครัวเรือน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 3 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแจกแจงความถี่ ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของเกษตรกรที่ได้รับการฝึกอบรมและไม่ได้รับการฝึกอบรมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำ พบว่า ด้านการป้องกันรักษาป่า และการปลูกป่า เกษตรกรที่ได้รับการฝึกอบรมมีส่วนร่วมทุกครั้ง ด้านการดูแลรักษาต้นไม้มีส่วนร่วมบางครั้ง ด้านการป้องกันไฟป่ามีส่วนร่วมทุกครั้ง ส่วนเกษตรกรที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม ด้านการป้องกันรักษาป่ามีส่วนร่วมบางครั้ง ด้านการปลูกป่ามีส่วนร่วมทุกครั้ง ด้านการดูแลรักษาต้นไม้มีส่วนร่วมบางครั้ง และด้านการป้องกันไฟป่ามีส่วนร่วมทุกครั้ง ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำของเกษตรกรที่ได้รับการฝึกอบรมและไม่ได้รับการฝึกอบรม จากการเปรียบเทียบพบว่า ด้านการป้องกันรักษาป่าเกษตรกรที่ได้รับการฝึกอบรมมีส่วนร่วมทุกครั้งส่วนเกษตรกรที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมมีส่วนร่วมบางครั้ง ด้านการปลูกป่าเกษตรกรที่ได้รับการฝึกอบรมและไม่ได้รับการฝึกอบรมมีส่วนร่วมทุกครั้ง ด้านการดูแลรักษาต้นไม้เกษตรกรที่ได้รับการฝึกอบรมและไม่ได้รับการฝึกอบรมมีส่วนร่วมบางครั้งและด้านการป้องกันไฟป่าเกษตรกรที่ได้รับการฝึกอบรมและไม่ได้รับการฝึกอบรมมีส่วนร่วมทุกครั้ง เช่นเดียวกัน จากการเปรียบเทียบจะพบว่าด้านการป้องกันรักษาป่าเกษตรกรมีส่วนร่วมแตกต่างกัน โดยอาจเป็นเพราะว่าเกษตรกรที่ได้รับการฝึกอบรมสามารถมีโอกาสเข้าร่วมกับเครือข่ายชุมชนหรือหน่วยงานของรัฐในการป้องกันรักษาป่ามากกว่าเกษตรกรที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม ส่วนการมีส่วนร่วมในด้านอื่น ๆ จะพบว่าเกษตรกรที่ได้รับการฝึกอบรมและไม่ได้รับการฝึกอบรมมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกันเพราะว่าโดยพื้นฐานของแต่ละบุคคลใกล้เคียงกันทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ ในการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำ รวมถึงจิตสำนึกของการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นิตยา เชื้อโชติ (2551, หน้า 80) การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชุมชนกรณีศึกษาป่าชุมชนคอนชี บ้านปะอ่าว ตำบลปะอ่าว อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชุมชน 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชุมชน ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ที่ บ้านปะอ่าว ตำบลปะอ่าว อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ หัวหน้าครัวเรือน หรือผู้แทน จำนวน 165 ครัวเรือน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ t-test และ F-test ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชุมชนคอนชี ภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างน้อยทั้ง 4 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านการดำเนินกิจกรรมในป่าชุมชนคอนชี ด้านการบริหารจัดการป่าชุมชนคอนชี ด้านการติดตามประเมินผลป่าชุมชนคอนชี และด้านการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนคอนชี ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชุมชนคอนชี ได้แก่ การถือครองที่ดิน ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชุมชนคอนชี คือ อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระดับการศึกษา ระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน รายได้ การได้รับข้อมูลข่าวสาร

ธีรต์ม์ ธีรวิฑูพันธ์ (2551, หน้า 85) การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชายเลน ศึกษาเฉพาะกรณีบ้านนาเกลือ ตำบลคลองตำหรุ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่นาเกลือ ตำบลคลองตำหรุ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าชายเลนบ้านนาเกลือ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน แตกต่างจากประชาชนที่มีอายุ 51 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนนอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ปรียาพร โคตรมงคล (2552, หน้า 84) การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กรณีศึกษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าพนมดงรัก จังหวัดศรีสะเกษ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าพนมดงรัก จังหวัดศรีสะเกษ และเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าพนมดงรัก จังหวัดศรีสะเกษ การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาทั้งในเชิงสำรวจ (Survey) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้รวมทั้งสิ้น 355 คน เก็บรวบรวมข้อมูลใช้การตอบแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ การแจกแจงความถี่ การหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์โดยเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ โดยใช้ t-test และ F-test

ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าพนมดงรัก จังหวัดศรีสะเกษ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.57 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.59 รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ทรัพยากร 2.58 ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.55 และด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.54 สำหรับผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าพนมดงรัก จังหวัดศรีสะเกษ แยกตามตัวแปรอิสระ พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายและเพศหญิง มีระดับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรในทุกรูปแบบไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสภาพสังคมในปัจจุบันให้สิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคระหว่างเพศชายและเพศหญิงเท่าเทียมกัน เมื่อเปรียบเทียบตามอายุ พบว่า ประชาชนอายุ 11-20 ปี มีส่วนร่วมในการวางแผน การปฏิบัติและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรมากกว่าในช่วงอายุอื่น ๆ ทั้งนี้เป็นเพราะส่วนราชการนี้เกี่ยวข้องกับเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าพนมดงรัก จัดค่ายอบรมหลักสูตรการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติแก่เยาวชนมากกว่าประชาชนในช่วงอายุอื่น เมื่อเปรียบเทียบตามระดับการศึกษา พบว่าประชาชนที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา มีส่วนร่วมในการปฏิบัติมากกว่าประชาชนในระดับการศึกษาอื่น ๆ ส่วนการเปรียบเทียบตามอาชีพ พบว่าประชาชนในทุกสาขาอาชีพ มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในทุกรูปแบบไม่แตกต่างกัน จากการศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าพนมดงรัก จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ประชาชนประสบปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการวางแผนการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ คือ ประชาชนไม่ได้รับข่าวสาร หรือการประชาสัมพันธ์การมีส่วนร่วม เกิดจากการที่เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ได้ไม่ทั่วถึง บางส่วนเกิดจากการที่ประชาชนไม่ให้ความสนใจในกิจกรรมการมีส่วนร่วม ทั้งนี้มีการเสนอแนะให้เจ้าหน้าที่ลงพื้นที่ประชาสัมพันธ์การมีส่วนร่วมให้มากกว่านี้ และจัดกรอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมมากขึ้น ปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ คือ ประชาชนไม่ได้ปฏิบัติหรือร่วมกิจกรรมการมีส่วนร่วม เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่าตนเองยังมีความยากจนอยู่ จึงไม่ได้ให้ความสนใจกิจกรรมที่นอกเหนือจากการประกอบอาชีพ กลุ่มตัวอย่างเสนอให้มีการประสานงานเพื่อสร้างฝายกักเก็บน้ำเพื่อการอนุรักษ์ และการศึกษาวิจัย รวมทั้งเสนอให้มีการจัดการที่ดิน และพื้นที่ป่าไม้ใกล้เคียงเป็นป่าชุมชนเพิ่มมากขึ้น อุปสรรคในการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ทรัพยากร คือ เมื่อประชาชนถูกเจ้าหน้าที่จับกุมจากการลักลอบตัดไม้ มักเกิดความโกรธแค้น เพราะไม่ไว้ใจ

ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่และเสนอแนะให้มีการตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ ว่ามีการปฏิบัติหน้าที่เข้มงวดจริงจังเพียงใด ซึ่งผู้ตรวจสอบอาจเป็นกลุ่ม NGO หรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่อยู่นอกพื้นที่ ปัญหาการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล คือ ประชาชนไม่ได้ติดตามและประเมิน ผลกิจกรรมที่วางแผน และดำเนินการเลย ไม่ว่าจะเป็นการติดตามผลการปฏิบัติหลังจากที่ประชาชนเข้ารับการอบรมให้ความรู้จากเจ้าหน้าที่ หรือการติดตามผลการสร้างแนวป้องกันไฟป่า ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างไม่ได้แจ้งสาเหตุของปัญหา แต่มีการเสนอให้มีการประสานงานเพื่อติดตามและประเมินผลกิจกรรมที่วางแผนและดำเนินการ

สุชาวลี ชูเอน (2555, หน้า 49) การศึกษาจากเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป่าชุมชน กรณีศึกษา ตำบลวังมะปราง อำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 38-47 ปี มีระดับการศึกษาประถมศึกษาหรือต่ำกว่า มีสถานภาพสมรส มีอาชีพหลักคือทำการเกษตร ไม่มีอาชีพเสริม และกลุ่มตัวอย่างจำนวนมากที่สุดอาศัยอยู่ในชุมชนมาเป็นระยะเวลาระหว่าง 16-30 ปี นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนอยู่ระหว่าง 3-6 คน มีรายได้ต่อเดือนของครัวเรือนอยู่ระหว่าง 10,001-30,000 บาท ไม่มีสถานภาพในชุมชน มีระยะทางจากที่พักอาศัยถึงป่าชุมชนอยู่ระหว่าง 1-3 กิโลเมตร และเคยใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน ส่วนปัจจัยสนับสนุนพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับป่าชุมชนและการจัดการป่าชุมชนอยู่ในระดับต่ำ มีความรู้เกี่ยวกับป่าชุมชนและการจัดการป่าชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง มีการให้คุณค่าต่อป่าชุมชนอยู่ในระดับสูง 1.2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป่าชุมชน จากการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป่าชุมชนในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง สามารถจำแนกระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยพิจารณาตามค่าร้อยละ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชนในภาพรวมในระดับต่ำ รองลงมามีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชนในภาพรวมในระดับปานกลาง และมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชนในภาพรวมในระดับสูง ตามลำดับ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 24.91 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 18.54 คะแนนสูงสุดเท่ากับ 72 คะแนน และคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 0 คะแนน 1.3 การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมและปัจจัยสนับสนุนกับการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สถิติวิเคราะห์การผันแปรทางเดียว (One-way analysis of variance) และการทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม (t-test) จากผลการวิจัย ครั้งนี้ปรากฏว่าปัจจัยเพศ สถานภาพในชุมชน การใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับป่าชุมชนและการจัดการป่าชุมชน และความรู้เกี่ยวกับป่าชุมชนและการจัดการป่าชุมชนมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

ในการจัดการป่าชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และปัจจัยจำนวนสมาชิกในครัวเรือน มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป่าชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนปัจจัยอื่น ๆ คือ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพหลัก อาชีพเสริม ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน รายได้ต่อเดือนของครัวเรือน ระยะทางจากที่พักอาศัยถึงป่าชุมชน และการให้คุณค่าต่อป่าชุมชน ไม่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป่าชุมชน

ณัฐรุติ เคะชะ (2557, บทคัดย่อ) การศึกษาจากเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชายเลน บ้านด่านเก่า ตำบลวังกระแจะ อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด พบว่า การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชายเลน บ้านด่านเก่า ตำบลวังกระแจะ อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด การศึกษารั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชายเลน บ้านด่านเก่า ตำบลวังกระแจะ อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด และเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชายเลน บ้านด่านเก่า ตำบลวังกระแจะ อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ โดยวิธีการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่อยู่ในรายชื่อตามทะเบียนบ้านของ บ้านด่านเก่า ตำบลวังกระแจะ อำเภอเมืองตราด จำนวน 337 คน โดยใช้สูตรของ Yamane และทำการทดสอบสมมติฐานใช้สถิติ t-test เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระที่มี 2 กลุ่ม และใช้สถิติ One-way ANOVA เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระที่มี 3 กลุ่มขึ้นไป และใช้ LSD (Least significant difference) ทดสอบความแตกต่างรายคู่หากพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชายเลน บ้านด่านเก่า ตำบลวังกระแจะ อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเมื่อแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์มีส่วนร่วมในระดับมากที่สุดเป็นอันดับแรกรองลงมาด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติมีส่วนร่วมในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีส่วนร่วมในระดับน้อย และสุดท้ายด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลมีส่วนร่วมในระดับน้อย ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชายเลนบ้านด่านเก่า ตำบลวังกระแจะ อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด ไม่แตกต่างกันส่วนประชาชนที่มี อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่างกันการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชายเลนบ้านด่านเก่า ตำบลวังกระแจะ อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 2-3 เปรียบเทียบตัวแปรต้นกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตัวแปร	ชื่อผู้วิจัย/ ปีที่วิจัย/ ชื่อเรื่อง	ผลการวิจัย
เพศ	ณัฐรุฒิ เดชะ (2557, บทคัดย่อ) การศึกษาจากเรื่องการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชายเลน บ้านด่านเก่า ตำบลวังกระแจะ อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด	ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมของ ประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชายเลน บ้านด่านเก่า ตำบลวังกระแจะ อำเภอ เมืองตราด จังหวัดตราด ไม่แตกต่างกัน
เพศ	ชวลิต เกตุมงคลสิทธิ์ (2548, หน้า 85) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน ในการดูแลสิ่งแวดล้อม: ศึกษาเฉพาะ กรณีชุมชนในเขตราชฎูร์บูรณะ กรุงเทพมหานคร	คณะกรรมการชุมชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการดูแลสิ่งแวดล้อม: ศึกษา เฉพาะกรณีชุมชนในเขตราชฎูร์บูรณะ กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน
เพศ	สุรยุทธ หลิมตระกูล (2548, บทคัดย่อ) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากร ป่าไม้: กรณีป่าชุมชนบ้านห้วยสะพาน ตำบลหนองโรง อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี	ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมใน การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้: กรณีป่า ชุมชนบ้านห้วยสะพาน ตำบลหนองโรง อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ไม่แตกต่างกัน
เพศ	พงศกร ชุมเปีย (2550, หน้า 75) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ อนุรักษ์ป่าชายเลนตำบลบางนายสี อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา	ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมใน การอนุรักษ์ป่าชายเลนตำบลบางนายสี อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ไม่แตกต่างกัน
อายุ	สุรศักดิ์ วรรณบุญญา (2547, หน้า 79) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วน ร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ ป่าชายเลนในเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร	ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมใน การอนุรักษ์ป่าชายเลนในเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่าง

ตารางที่ 2-3 (ต่อ)

ตัวแปร	ชื่อผู้วิจัย/ ปีที่วิจัย/ ชื่อเรื่อง	ผลการวิจัย
อายุ	นิตยา เชื้อ โสคติ (2551, หน้า 80) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ อนุรักษ์ป่าชุมชนกรณีศึกษาป่าชุมชน คอนสี บ้านปะอ่าว ต.ปะอ่าว อ.เมือง จ.อุบลราชธานี	ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนในการ อนุรักษ์ป่าชุมชนกรณีศึกษาป่าชุมชน คอนสี บ้านปะอ่าว ต.ปะอ่าว อ.เมือง จ.อุบลราชธานี ไม่แตกต่าง
อายุ	ธีรต์มธีระวุฒิพันธุ์ (2551, หน้า 85) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ อนุรักษ์ป่าชายเลน ศึกษาเฉพาะกรณีบ้าน บ้านนาเกลือ ตำบลคลองตำหรุ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี	ประชาชนที่อายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการ อนุรักษ์ป่าชายเลน ศึกษาเฉพาะกรณีบ้าน นาเกลือ ตำบลคลองตำหรุ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05
ระดับ การ ศึกษา	สุรยุทธ หลิมตระกูล (2548, บทคัดย่อ) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากร ป่าไม้: กรณีป่าชุมชนบ้านห้วยสะพาน ตำบลหนองโรง อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี	ระดับการศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วม ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้: กรณีป่า ชุมชนบ้านห้วยสะพาน ตำบลหนองโรง อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05
ระดับ การ ศึกษา	ศุภกิจ สะท้อน (2551, บทคัดย่อ) การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการ อนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำ บ้านห้วยสะแดง อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน	เกษตรกรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วน ร่วมของการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำ บ้านห้วยสะแดง อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน ไม่แตกต่างกัน
ระดับ การ ศึกษา	สุชาวาลี ชูเอน (2555, หน้า 49) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ จัดการป่าชุมชน: กรณีศึกษา ตำบล วังมะปราง อำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง	ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่อเดือน ต่างกัน มีส่วนร่วมของการจัดการป่า ชุมชน: กรณีศึกษา ตำบลวังมะปราง อำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2-3 (ต่อ)

ตัวแปร	ชื่อผู้วิจัย/ ปีที่วิจัย/ ชื่อเรื่อง	ผลการวิจัย
อาชีพ	สำราญ รักษาติ (2548, หน้า 89) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ อนุรักษ์ป่าชายเลนปากน้ำเวฬุ จังหวัด จันทบุรี	ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วม ในการอนุรักษ์ป่าชายเลนปากน้ำเวฬุ จังหวัดจันทบุรี ไม่แตกต่างกัน
อาชีพ	นวรรค์ ไตรรักษ์ (2549, หน้า 59) การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของ ประชาชน ตำบลคอนหัวพ้อ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี	ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมใน การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมของ ตำบลคอนหัวพ้อ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน ระดับนัยสำคัญ .05
อาชีพ	ศุภกิจ สะท้อน (2551, บทคัดย่อ) การมีส่วนร่วมของเกษตรกร ในการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำ บ้านห้วยสะแดง อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน	เกษตรกรที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมของ ในการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำบ้านห้วย สะแดง อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน ไม่แตกต่างกัน
อาชีพ	ปรียาพร โคลตรมมงคล (2552, หน้า 84), การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ กรณีศึกษาเขต รักษาพันธุ์	ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วม ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ในทุกรูปแบบ ไม่แตกต่างกัน
รายได้	ดวงศิริ ปณิธานธรรม (2545, หน้า 85) ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของ ผู้ใหญ่บ้านในการอนุรักษ์ทรัพยากร ป่าชายเลน ในจังหวัดสมุทรสงคราม	ผู้ใหญ่บ้านที่มีรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมใน การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนในจังหวัด สมุทรสงครามแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2-3 (ต่อ)

ตัวแปร	ชื่อผู้วิจัย/ ปีที่วิจัย/ ชื่อเรื่อง	ผลการวิจัย
รายได้	ณวัฒน์ สุเทพากร (2550, หน้า 82) การมีส่วนร่วมของประชาชนใน โครงการปลูกป่าชายเลนเฉลิมพระ เกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในวโรกาส ทรงพระชนมายุ 72 พรรษา จังหวัดสมุทรปราการ	ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมี ส่วนร่วมในโครงการปลูกป่าชายเลนเฉลิม พระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในวโรกาส ทรงพระชนมายุ 72 พรรษา จังหวัด สมุทรปราการ แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
รายได้	บุญทัน โปกธิลา (2549, หน้า 65) การมีส่วนร่วมของราษฎรในการ อนุรักษ์ป่าชายเลนในเขตป่าสงวน แห่งชาติ ป่าประแส-พังราด อำเภอกะถัง จังหวัดระยอง	ราษฎรที่มีรายได้ที่ต่างกัน มีส่วนร่วมใน การอนุรักษ์ป่าชายเลนในเขตป่าสงวน แห่งชาติ ป่าประแส-พังราด อำเภอกะถัง จังหวัดระยอง แตกต่างกัน
รายได้	สุชาวลี ชูอน (2555, หน้า 49) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ จัดการป่าชุมชน: กรณีศึกษา ตำบลวัง มะปราง อำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง	ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมของในการจัดการป่าชุมชน: กรณีศึกษา ตำบลวังมะปราง อำเภอ วังวิเศษ จังหวัดตรัง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2-3 การเปรียบเทียบตัวแปรต้นกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงตัดสินใจเลือกตัวแปรต้นอันได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพและรายได้เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ต่าง ๆ ในการศึกษางานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้นำตัวแปรดังกล่าวมาพิจารณาประกอบในการใช้ตัวแปรต้นของการศึกษานงานวิจัยในครั้งนี้ประกอบกับ ได้พิจารณาตัวแปรต้นบางตัวที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตำบลเกาะหมาก อำเภอกะถัง จังหวัดตราด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยมีวิธีการค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้
6. เสนอผลการแปลผล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ในการศึกษาวิจัยผู้วิจัยได้เลือกใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ประชาชนในพื้นที่ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราดจำนวนประชากรตามทะเบียนบ้าน 828 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหมาก, 2557 ก)

กลุ่มตัวอย่าง จากจำนวนประชากรตามทะเบียนที่อยู่ในตำบลเกาะหมากทั้งสิ้น 828 คน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มประชากรด้วยการใช้สูตร Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 0.05 มีสูตร

$$n = \frac{N}{1 + N(e^2)}$$

โดย n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนรวมประชากรทั้งหมดที่ใช้ในการศึกษา

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (กำหนดให้เท่ากับ 0.05)

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าสูตรดังนี้ } n &= \frac{828}{1 + 828(0.0025)} \\ &= \frac{828}{3.07} \\ n &= 269 \text{ คน} \end{aligned}$$

จากการคำนวณกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ผู้วิจัยได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 269 คน เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความน่าจะเป็น โดย วิธีการสุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) การสุ่มตัวอย่างในแต่ละระดับชั้นแบบเป็นสัดส่วน มีสูตร ดังนี้

$$\text{จำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม} = \frac{\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} \times \text{จำนวนประชากรในแต่ละหมู่บ้าน}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

ตารางที่ 3-1 ตัวอย่างประชากรในแต่ละหมู่บ้าน

หมู่บ้าน	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
หมู่ที่ 1 บ้านอ่าวนิต	587	191
หมู่ที่ 2 บ้านแหลมสน	241	78
รวม	828	269

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด โดยการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถาม 4 ข้อ โดยสอบถาม เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ โดยเป็นแบบปลายปิด (Close ended question) ให้เลือกตอบในช่องที่กำหนด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมี

ส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ประกอบด้วยคำถามแบบปลายปิด (Close ended question) จำนวน 15 ข้อ

โดยแต่ละคำถามกำหนดการคะแนนเป็น มาตรการวัดประมาณค่า(Rating scale) 4 ระดับ ได้แก่ มีส่วนร่วมมากที่สุด มีส่วนร่วมมาก มีส่วนร่วมน้อย และมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

สำหรับเกณฑ์กำหนดระดับการมีส่วนร่วม ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

4 หมายถึง มีส่วนร่วมมากที่สุด

3 หมายถึง มีส่วนร่วมมาก

2 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อย

1 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

แบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด จากนั้น มากำหนดกรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัยและกำหนดนิยามเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราดและตรวจสอบเนื้อหา แบบสอบถามว่าครอบคลุมวัตถุประสงค์หรือไม่ จากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ ความถูกต้องแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่

3.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์เสฐียร เหลืองอลงกต ตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์ การศึกษาจันทบุรี วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

3.2 นายณัฐรัฐ พุณทรัพย์ศิริลาภ ตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหมาก

3.3 นางประภัสสร ศิริแสงชัยกุล ตำแหน่งท้องถิ่นจังหวัด

เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตาม คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

4. นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการหาค่าความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของ

แบบสอบถาม (Reliability) แบบ Cronbach's alpha ได้ค่าความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.94 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อถือได้สามารถนำไปเก็บข้อมูลครั้งต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือจากวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่มีรายชื่อในสาม โคนครัวประชากร ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด
2. การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด ด้วยตนเอง
3. การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปจำนวน 269 ชุด โดยมีแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา และมีความสมบูรณ์ จำนวน 269 ชุด

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล

ในการศึกษารั้งนี้ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2557

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ขั้นตอน โดยใช้วิธีการประมวลผลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูล และตอบวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ สถิติที่ใช้คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ และร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด สถิติที่ใช้คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติเชิงอนุมานทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยใช้สถิติ t-test สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระ 2 กลุ่ม

และใช้สถิติ One-way ANOVA สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระที่มี 3 กลุ่มขึ้นไป และหากพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 จะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบของ LSD (Least significant difference test)

เกณฑ์การแปลผล

นำผลคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย เลขคณิต โดยมีเกณฑ์ในการแปลผล ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{สูตรการหาค่าอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{ค่าสูงสุด} - \text{ค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้นที่ต้องการ}} \\ &= \frac{4 - 1}{4} \\ &= 0.75 \end{aligned}$$

ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย มีดังนี้

ค่าเฉลี่ย 3.26-4.00 หมายถึง มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.25 หมายถึง มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 1.76-2.50 หมายถึง มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.75 หมายถึง มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในระดับน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษางานวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด และเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนในหมู่บ้านอ่าวนิค และ หมู่ที่ 2 บ้านแหลมสน ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด โดยเก็บข้อมูลจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ของตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด จำนวน 269 คน ผู้วิจัย ได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4-1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	136	50.56
หญิง	133	49.44
รวม	269	100.00
2. อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	9	3.35
21-30 ปี	20	7.43
31-40 ปี	54	20.07
41-50 ปี	118	43.87
51-60 ปี	50	18.59
61 ปีขึ้นไป	18	6.69
รวม	269	100.00
3. การศึกษา		
ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา	134	49.81
ระดับมัธยมศึกษา-ระดับ ปวช.	122	45.35
ระดับอนุปริญญา-ระดับปริญญาตรี	13	4.83
รวม	269	100.00
4. อาชีพ		
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	6	2.23
ลูกจ้าง/ พนักงานเอกชน	102	37.92
เกษตรกร/ ประมง	56	20.82
ค้าขาย/ ทำธุรกิจส่วนตัว/ รับจ้าง	93	34.57
นักเรียน/ นักศึกษา	9	3.35
อื่น ๆ (แม่บ้าน และพ่อบ้าน)	3	1.12
รวม	269	100.00

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
5. รายได้		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	48	17.84
10,001-20,000 บาท	144	53.53
20,001-30,000 บาท	66	24.54
30,001 บาทขึ้นไป	11	4.09
รวม	269	100.00

จากตารางที่ 4-1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 50.56 และ เพศหญิง ร้อยละ 49.44 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มากที่สุดร้อยละ 43.87 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 20.07 อายุระหว่าง 51-60 ปี ร้อยละ 18.59 อายุระหว่าง 21-30 ปี ร้อยละ 7.43 อายุระหว่าง 61 ปีขึ้นไป ร้อยละ 6.69 และอายุระหว่าง ต่ำกว่า 20 ปี ร้อยละ 3.35 เป็นอันดับสุดท้าย สำเร็จการศึกษาต่ำกว่าระดับประถมศึกษา มากที่สุดร้อยละ 49.81 รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษา-ระดับ ปวช. คิดเป็นร้อยละ 45.35 และสำเร็จการศึกษาระดับอนุปริญญา-ระดับปริญญาตรี คิดเป็น ร้อยละ 4.83 เป็นอันดับสุดท้าย มีอาชีพลูกจ้าง/ พนักงานเอกชนมากที่สุด ร้อยละ 37.92 รองลงมาคือ อาชีพค้าขาย/ ทำธุรกิจส่วนตัว/ รับจ้าง ร้อยละ 34.57 อาชีพเกษตรกร/ ประมง ร้อยละ 20.82 อาชีพ นักเรียน/ นักศึกษา ร้อยละ 3.35 อาชีพรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 2.23 และอาชีพอื่น ๆ (แม่บ้าน และพ่อบ้าน) คิดเป็นร้อยละ 1.12 เป็นอันดับสุดท้าย มีรายได้ 10,001 -20,000 บาท มากที่สุด ร้อยละ 53.53 รองลงมาคือ รายได้ 20,001-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 24.54 รายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 17.84 และรายได้ 30,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 4.09 เป็นอันดับ สุดท้าย

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด

โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ 3) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ตารางที่ 4-2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล
ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราดในภาพรวมรายด้าน

การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล	\bar{X}	SD	แปลความ	อันดับ
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	2.59	0.45	มาก	3
ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	3.06	0.58	มาก	2
ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	3.82	0.33	มากที่สุด	1
ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	2.08	0.45	น้อย	4
ภาพรวม	2.89	0.33	มาก	-

จากตารางที่ 4-2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.89$, $SD = 0.33$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลอยู่ในระดับมากที่สุด คือด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ เป็นอันดับแรกมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.82$, $SD = 0.33$) รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.06$, $SD = 0.585$) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.59$, $SD = 0.45$) และอันดับสุดท้ายคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.08$, $SD = 0.45$)

ตารางที่ 4-3 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชน
ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด
จังหวัดตราด ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ด้านการร่วม ในการตัดสินใจ	ระดับการมีส่วนร่วม				\bar{X}	SD	แปลความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด				
1. ท่านมีส่วนเข้าร่วม ประชุมเสนอปัญหา ความต้องการของ ชุมชน ในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ ทางทะเล ตำบลเกาะหมาก	9 (3.35)	72 (26.77)	188 (69.89)	-	2.33	0.54	น้อย	2
2. ท่านมีส่วนร่วม เสนอแนะแนว ทางแก้ไขปัญหาวิธีการ ปรับปรุงและฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติ ทางทะเล ตำบลเกาะหมาก	-	81 (30.11)	188 (69.89)	-	2.30	0.46	น้อย	3
3. ท่านมีส่วนร่วม ให้ข้อมูลเกี่ยวกับ ชุมชนของท่านแก่ เจ้าหน้าที่เพื่อประโยชน์ ในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ ทางทะเล ตำบลเกาะหมาก	27 (10.04)	179 (66.54)	63 (23.42)	-	2.87	0.56	มาก	1

ตารางที่ 4-3 (ต่อ)

ด้านการร่วมในการ ตัดสินใจ	ระดับการมีส่วนร่วม				\bar{X}	SD	แปลความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด				
4. ท่านมีส่วนร่วมใน การประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ต่าง ๆ ด้านการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ ทางทะเล ตำบลเกาะหมาก	27 (10.04)	179 (66.54)	63 (23.42)	-	2.87	0.56	มาก	1
	ภาพรวม				2.59	0.45	มาก	

จากตารางที่ 4-3 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.59$, $SD = 0.45$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอันดับแรกคือ ท่านมีส่วนร่วมให้ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนของท่านแก่เจ้าหน้าที่เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.87$, $SD = 0.56$) และท่านมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.87$, $SD = 0.56$) สองอันดับนี้มีระดับร่วมกัน รองลงมาคือ ท่านมีส่วนร่วมเข้าร่วมประชุมเสนอปัญหาความต้องการของชุมชน ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมากอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.33$, $SD = 0.54$) และอันดับสุดท้ายคือท่านมีส่วนร่วมเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาวิธีการปรับปรุงและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมากอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.30$, $SD = 0.46$)

ตารางที่ 4-4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชน
ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด
จังหวัดตราดด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ

ด้านการมีส่วนร่วม ในการปฏิบัติ	ระดับการมีส่วนร่วม				\bar{X}	SD	แปลความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด				
1. ท่านมีส่วนร่วมใน การเก็บขยะใต้ทะเล และรักษาความสะอาด ตามชายหาด ในตำบล เกาะหมาก	62 (23.05)	171 (63.57)	36 (13.38)	-	3.10	0.60	มาก	2
2. ท่านมีส่วนร่วมช่วย ดูแลและสอดส่อง ไม่ให้ใครมาทำลาย ทรัพยากรธรรมชาติ ทางทะเลในตำบล เกาะหมาก	80 (29.74)	144 (53.53)	45 (16.73)	-	3.13	0.67	มาก	1
3. ท่านมีส่วนร่วมให้ ความรู้แก่คนในพื้นที่ ตระหนักถึงการทำลาย ทรัพยากรธรรมชาติ ทางทะเลในตำบล เกาะหมาก	45 (16.73)	179 (66.54)	45 (16.73)	-	3.00	0.58	มาก	3
4. ท่านมีส่วนร่วม ป้องกันเรืออวนลาก อวนรุน และเครื่องมือ ประมงที่มีส่วนทำลาย ทรัพยากรธรรมชาติ ทางทะเลในตำบล เกาะหมาก	62 (23.05)	171 (63.57)	36 (13.38)	-	3.10	0.60	มาก	2

ตารางที่ 4-4 (ต่อ)

ด้านการมีส่วนร่วม ในการปฏิบัติ	ระดับการมีส่วนร่วม				\bar{X}	SD	แปลความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด				
5. ท่านให้ความร่วมมือ ในการลดมลพิษ ต่อสิ่งแวดล้อม	80 (29.74)	144 (53.53)	45 (16.73)	-	3.13	0.67	มาก	1
6. ท่านมีส่วนร่วม ในการปลูกจิตสำนึก ให้กับนักท่องเที่ยว ได้เห็นถึงคุณค่า ทางทรัพยากรทาง การท่องเที่ยวมากขึ้น	45 (16.73)	179 (66.54)	45 (16.73)	-	3.00	0.58	มาก	3
7. ท่านมีความต้องการ ในการเป็นส่วนหนึ่ง ของการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ ทางทะเล ตำบล เกาะหมาก	45 (16.73)	179 (66.54)	45 (16.73)	-	3.00	0.58	มาก	3
ภาพรวม					3.06	0.58	มาก	

จากตารางที่ 4-4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.06$, $SD = 0.58$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติอันดับแรกคือ ท่านมีส่วนร่วมช่วยเหลือและสวดส่องไม่ให้ใครมาทำลายทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลในตำบลเกาะหมากอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.13$, $SD = 0.67$) และท่านให้ความร่วมมือในการลดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.13$, $SD = 0.67$) สองอันดับนี้มีระดับร่วมกัน รองลงมาคือ ท่านมีส่วนร่วมในการเก็บขยะใต้ทะเล และรักษาความสะอาดตามชายหาด ในตำบลเกาะหมากอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.10$, $SD = 0.60$)

และมีส่วนร่วมป้องกันเรืออวนลาก อวนรุน เครื่องมือประมงที่มีส่วนทำลายทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลในตำบลเกาะหมากอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.10$, $SD = 0.60$) สองอันดับนี้มีระดับร่วมกัน และอันดับสุดท้ายคือท่านมีส่วนร่วมให้ความรู้แก่คนในพื้นที่ตระหนักถึงการทำลายทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลในตำบลเกาะหมากอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.00$, $SD = 0.58$) ท่านมีส่วนร่วมในการปลูกจิตสำนึกให้กับนักท่องเที่ยวได้เห็นถึงคุณค่าทางทรัพยากรทางการท่องเที่ยวมากขึ้นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.00$, $SD = 0.58$) และท่านมีความต้องการในการเป็นส่วนหนึ่งของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมากอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.00$, $SD = 0.58$) สามอันดับนี้มีระดับร่วมกัน

ตารางที่ 4-5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราดด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์

ด้านการมีส่วนร่วม ในผลประโยชน์	ระดับการมีส่วนร่วม				\bar{X}	SD	แปลความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด				
1. ท่านได้ใช้ประโยชน์ จากทรัพยากรธรรมชาติ ทางทะเลเกาะหมาก สร้างอาชีพ และรายได้ ให้ครอบครัวของท่าน	197 (73.23)	72 (26.77)	-	-	3.73	0.44	มากที่สุด	2
2. ท่านได้ใช้ทรัพยากร ให้เกิดประโยชน์ในการ ผลิตสินค้า เช่น นำเปลือกหอย กะลา มาประดิษฐ์เป็นของ ที่ระลึก	242 (89.69)	27 (10.04)	-	-	3.90	0.30	มากที่สุด	1
ภาพรวม					3.82	0.33	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4-5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลด้านการมีส่วนร่วมใน

ผลประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.82$, $SD = 0.33$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์อันดับแรกคือ ท่านได้ใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ในการผลิตสินค้า เช่น นำเปลือกหอย กะลา มาประดิษฐ์เป็นของที่ระลึกอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.90$, $SD = 0.30$) และอันดับสุดท้ายคือท่านได้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลเกาะหมาก สร้างอาชีพ และรายได้ให้ครอบครัวของท่านอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.73$, $SD = 0.44$)

ตารางที่ 4-6 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ด้านการมีส่วนร่วม ในการประเมินผล	ระดับการมีส่วนร่วม				\bar{X}	SD	แปลความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด				
1. ท่านมีส่วนร่วม ประเมินผลการทำ กิจกรรมหรือโครงการ เกี่ยวกับการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ ทางทะเล ตำบลเกาะหมาก	9 (3.35)	36 (13.38)	206 (76.58)	18 (6.69)	2.13	0.56	น้อย	1
2. ท่านมีส่วนร่วม ติดตามกิจกรรมและ การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการ อนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ ทางทะเล ตำบลเกาะหมาก	-	27 (10.04)	224 (83.27)	18 (6.69)	2.03	0.41	น้อย	2
	ภาพรวม				2.08	0.45	น้อย	

จากตารางที่ 4-6 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.08$, $SD = 0.45$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอันดับแรกคือ ท่านมีส่วนร่วมประเมินผลการทำกิจกรรมหรือโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมากอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.13$, $SD = 0.56$) และอันดับสุดท้ายคือท่านมีส่วนร่วมติดตามกิจกรรมและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.03$, $SD = 0.41$)

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานงานวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-7 การเปรียบเทียบเพศกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด

เพศ	จำนวน	\bar{X}	SD	t	Sig.
ชาย	136	2.894	0.360	0.284	0.490
หญิง	133	2.883	0.296		

จากตารางที่ 4-7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

จากตารางเปรียบเทียบเพศชายและเพศหญิงพบว่า ค่า $t = 0.284$ และค่า $Sig. = 0.490$ ซึ่งไม่แตกต่างกัน ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล

ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด กับช่วงอายุของประชาชน

อายุ	\bar{X}	SD
ต่ำกว่า 20 ปี	3.69	0.00
21-30 ปี	2.80	0.32
31-40 ปี	3.04	0.36
41-50 ปี	2.83	0.25
51-60 ปี	2.90	0.11
61 ปีขึ้นไป	2.49	0.32

จากตารางที่ 4-8 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลช่วงอายุ พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลอันดับมากที่สุดช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.69$, $SD = 0.00$) รองลงมาคือ ช่วงอายุ 31-40 ปี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.04$, $SD = 0.36$) ช่วงอายุ 51-60 ปี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.90$, $SD = 0.11$) ช่วงอายุ 41-50 ปี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.83$, $SD = 0.25$) ช่วงอายุ 21-30 ปี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.80$, $SD = 0.32$) และช่วงอายุ 61 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.49$, $SD = 0.32$) เป็นอันดับสุดท้าย

ตารางที่ 4-9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราดกับช่วงอายุของประชาชน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	5	10.28	2.06	28.60	0.00
ภายในกลุ่ม	263	18.91	0.07		
รวม	268	29.20			

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 4-9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอายุของประชาชนกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัย 0.05 ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากตารางแสดงผลวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างอายุของประชาชนกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลพบว่า ค่า $F = 28.60$ และค่า $Sig. = 0.00$ ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัย 0.05 ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมแตกต่างกัน และได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของ LSD ต่อ ได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ 4-10 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด ภาปรวมช่วงอายุของประชาชน

อายุ	\bar{X}	ต่ำกว่า 20 ปี	21-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51-60 ปี	61 ปีขึ้นไป
ต่ำกว่า 20 ปี	3.69	-	0.89*	0.65*	0.86*	0.79*	1.20*
21-30 ปี	2.80		-	- 0.24*			0.31*
31-40 ปี	3.04			-	0.20*	0.14*	0.54*
41-50 ปี	2.83				-		0.34*
51-60 ปี	2.90					-	0.41*

ตารางที่ 4-10 (ต่อ)

อายุ	\bar{X}	ต่ำกว่า 20 ปี	21-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51-60 ปี	61 ปีขึ้นไป
61 ปีขึ้นไป	2.49						-

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 4-10 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของ LSD (Least significant difference) พบว่าอายุต่าง ๆ ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบว่าแตกต่าง 15 คู่ ดังนี้

คู่ที่ 1 ประชาชนอายุต่ำกว่า 20 ปี มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลมากกว่า ประชาชนอายุ 21-30 ปี

คู่ที่ 2 ประชาชนอายุต่ำกว่า 20 ปี มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลมากกว่า ประชาชนอายุ 31-40 ปี

คู่ที่ 3 ประชาชนอายุต่ำกว่า 20 ปี มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลมากกว่า ประชาชนอายุ 41-50 ปี

คู่ที่ 4 ประชาชนอายุต่ำกว่า 20 ปี มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลมากกว่า ประชาชนอายุ 51-60 ปี

คู่ที่ 5 ประชาชนอายุต่ำกว่า 20 ปี มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลมากกว่า ประชาชนอายุ 61 ปีขึ้นไป

คู่ที่ 6 ประชาชนอายุ 21-30 ปี มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลน้อยกว่า ประชาชนอายุ 31-40 ปี

คู่ที่ 7 ประชาชนอายุ 21-30 ปี มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลมากกว่า ประชาชนอายุ 61 ปีขึ้นไป

คู่ที่ 8 ประชาชนอายุ 31-40 ปี มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลมากกว่า ประชาชนอายุ 41-50 ปี

คู่ที่ 9 ประชาชนอายุ 31-40 ปี มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลมากกว่า ประชาชนอายุ 51-60 ปี

คู่ที่ 10 ประชาชนอายุ 31-40 ปี มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลมากกว่า ประชาชนอายุ 61 ปีขึ้นไป

คู่ที่ 11 ประชาชนอายุ 41-50 ปี มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลมากกว่า ประชาชนอายุ 61 ปีขึ้นไป

คู่ที่ 12 ประชาชนอายุ 51-60 ปี มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลมากกว่า ประชาชนอายุ 61 ปีขึ้นไป

สมมติฐานที่ 3 ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชน

ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด
จังหวัดตราด กับช่วงระดับการศึกษาของประชาชน

ระดับการศึกษา	\bar{X}	SD
ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา	2.83	0.41
ระดับประถมศึกษา-ระดับ ปวช.	2.94	0.23
ระดับอนุปริญญา-ระดับปริญญาตรี	3.00	0.10

จากตารางที่4-11 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลช่วงระดับการศึกษาพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลอันดับมากที่สุดช่วงระดับอนุปริญญา-ระดับปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.00$, $SD = 0.10$) รองลงมาคือ ระดับประถมศึกษา-ระดับ ปวช. มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.94$, $SD = 0.23$) และช่วงต่ำกว่าระดับประถมศึกษา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.83$, $SD = 0.41$) เป็นอันดับสุดท้าย

ตารางที่ 4-12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด กับช่วงระดับการศึกษาของประชาชน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2	0.92	0.46	4.32	0.01
ภายในกลุ่ม	266	28.28	0.11		
รวม	268	29.20			

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 4-12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษาของประชาชนกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัย 0.05 ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากตารางแสดงผลวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างระดับการศึกษาของประชาชนกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล พบว่า ค่า $F = 4.32$ และค่า $Sig. = 0.01$ ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัย 0.05 ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมแตกต่างกัน และได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของ LSD ต่อ ได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ 4-13 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด ภาพรวมช่วงระดับการศึกษาของประชาชน

ระดับการศึกษา	\bar{X}	ต่ำกว่าระดับ ประถมศึกษา	ระดับประถมศึกษา -ระดับ ปวช.	ระดับอนุปริญญา- ระดับปริญญาตรี
ต่ำกว่าระดับ ประถมศึกษา	2.83	-	- 0.11*	- 0.17*

ตารางที่ 4-13 (ต่อ)

ระดับการศึกษา	\bar{X}	ต่ำกว่าระดับ ประถมศึกษา	ระดับประถมศึกษา -ระดับ ปวช.	ระดับอนุปริญญา- ระดับปริญญาตรี
ระดับประถมศึกษา- ระดับ ปวช.	2.94		-	- 0.06*
ระดับอนุปริญญา-ระดับ ปริญญาตรี	3.00			-

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 4-13 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของ LSD (Least significant difference) พบว่าระดับการศึกษาต่าง ๆ ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบว่าแตกต่าง 3 คู่ ดังนี้

คู่ที่ 1 ประชาชนที่มีการศึกษาคือต่ำกว่าระดับประถมศึกษามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลน้อยกว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา-ระดับ ปวช.

คู่ที่ 2 ประชาชนที่มีการศึกษาคือต่ำกว่าระดับประถมศึกษา มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลน้อยกว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา-ระดับปริญญาตรี

คู่ที่ 3 ประชาชนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา-ระดับ ปวช. มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลน้อยกว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา-ระดับปริญญาตรี

สมมติฐานที่ 4 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด ต่างกัน

ตารางที่ 4-14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด กับช่วงอาชีพของประชาชน

อาชีพ	\bar{X}	SD
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	2.83	0.10
ลูกจ้าง/ พนักงานเอกชน	2.80	0.33

ตารางที่ 4-14 (ต่อ)

อาชีพ	\bar{X}	SD
เกษตรกร/ ประมง	2.87	0.30
ค้าขาย/ ทำธุรกิจส่วนตัว/ รับจ้าง	2.93	0.27
นักเรียน/ นักศึกษา	3.61	0.23
อื่น ๆ (แม่บ้าน และพ่อบ้าน)	3.00	0.00

จากตารางที่ 4-14 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลช่วงอาชีพพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลอันดับมากที่สุดในช่วงอาชีพนักเรียน/ นักศึกษาค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.61$, $SD = 0.23$) รองลงมาคือ ช่วงอาชีพอื่น ๆ (แม่บ้าน และพ่อบ้าน) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.00$, $SD = 0.00$) ช่วงอาชีพรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.96$, $SD = 0.10$) ช่วงอาชีพค้าขาย/ ทำธุรกิจส่วนตัว/ รับจ้าง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.93$, $SD = 0.27$) ช่วงอาชีพเกษตรกร/ ประมง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.87$, $SD = 0.30$) และช่วงอาชีพลูกจ้าง/ พนักงานเอกชน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.80$, $SD = 0.33$) เป็นอันดับสุดท้าย

ตารางที่ 4-15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด กับช่วงอาชีพของประชาชน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	5	5.80	1.16	13.05	0.00*
ภายในกลุ่ม	263	23.39	0.09		
รวม	268	29.20			

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 4-15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอาชีพของประชาชนกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์

ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากตารางแสดงผลวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างอาชีพของประชาชนกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล พบว่า ค่า $F = 13.05$ และค่า $Sig. = 0.00$ ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมแตกต่างกัน และได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของ LSD ต่อได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ 4-16 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราดภาพรวมช่วงอาชีพของประชาชน

อาชีพ	\bar{X}	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	ลูกจ้าง/ พนักงาน เอกชน	เกษตรกร/ ประมง	ค้าขาย/ ทำธุรกิจ ส่วนตัว/ รับจ้าง	นักเรียน/ นักศึกษา	อื่น ๆ (แม่บ้าน และ พ่อบ้าน)
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	2.83	-				- 0.65*	
ลูกจ้าง/ พนักงานเอกชน	2.80		-		- 0.13*	- 0.82*	
เกษตรกร/ ประมง	2.87			-		- 0.74*	
ค้าขาย/ ทำธุรกิจ ส่วนตัว/ รับจ้าง	2.93				-	- 0.68*	
นักเรียน/ นักศึกษา	3.61					-	0.61*
อื่น ๆ (แม่บ้าน และพ่อบ้าน)	3.00						-

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 4-16 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของ LSD (Least significant difference) พบว่าอาชีพต่าง ๆ ประชาชนมีส่วนร่วมในการ

อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบว่าแตกต่าง 6 คู่ ดังนี้

คู่ที่ 1 ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลน้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพนักเรียน/ นักศึกษา

คู่ที่ 2 ประชาชนที่มีอาชีพลูกจ้าง/ พนักงานเอกชน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลน้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย/ ทำธุรกิจส่วนตัว/ รับจ้าง

คู่ที่ 3 ประชาชนที่มีอาชีพลูกจ้าง/ พนักงานเอกชน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลน้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพนักเรียน/ นักศึกษา

คู่ที่ 4 ประชาชนที่มีอาชีพรับเกษตรกร/ ประมง มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลน้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพนักเรียน/ นักศึกษา

คู่ที่ 5 ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย/ทำธุรกิจส่วนตัว/ รับจ้าง มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลน้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพนักเรียน/ นักศึกษา

คู่ที่ 6 ประชาชนที่มีอาชีพนักเรียน/ นักศึกษา มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลมากกว่า ประชาชนที่มีอาชีพอื่น ๆ (แม่บ้าน และพ่อบ้าน)

สมมติฐานที่ 5 ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด กับช่วงรายได้ของประชาชน

รายได้	\bar{X}	SD
ต่ำกว่า 10,000 บาท	3.00	0.38
10,001-20,000 บาท	2.88	0.30
20,001-30,000 บาท	2.82	0.35
30,001 บาทขึ้นไป	2.96	0.28

จากตารางที่ 4-17 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลช่วงรายได้พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลอันดับมากที่สุดช่วงรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท มีค่าเฉลี่ย

($\bar{X} = 3.00$, $SD = 0.38$) รองลงมาคือรายได้ช่วง 30,001 บาทขึ้นไป มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.96$, $SD = 0.28$) ช่วงรายได้ 10,001-20,000 บาท มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.88$, $SD = 0.30$) และช่วงรายได้ 20,001-30,000 บาท มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.82$, $SD = 0.35$) เป็นอันดับสุดท้าย

ตารางที่ 4-18 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด กับช่วงรายได้ของประชาชน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	3	1.05	0.35	3.29	0.02
ภายในกลุ่ม	265	28.15	0.11		
รวม	268	29.20			

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 4-18 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างรายได้ของประชาชนกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากตารางแสดงผลวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างรายได้ของประชาชนกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลพบว่า ค่า $F = 3.29$ และค่า $Sig. = 0.02$ ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีส่วนร่วมแตกต่างกัน และได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของ LSD ต่อได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ 4-19 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก
อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด ภาพรวมช่วงรายได้ของประชาชน

รายได้	\bar{X}	ต่ำกว่า 10,000 บาท	10,001 บาท- 20,000 บาท	20,001 บาท- 30,000 บาท	30,001 บาท ขึ้นไป
ต่ำกว่า 10,000 บาท	3.00	-	0.12*	0.19*	
10,001-20,000 บาท	2.88		-		
20,001-30,000 บาท	2.82			-	
30,001 บาทขึ้นไป	2.96				-

จากตารางที่ 4-19 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการ
ทดสอบของ LSD (Least significant difference) พบว่ารายได้ต่าง ๆ ประชาชนมีส่วนร่วมในการ
อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบว่า
แตกต่าง 2 คู่ ดังนี้

คู่ที่ 1 ประชาชนที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลมากกว่า ประชาชนที่มีรายได้ 10,001-20,000 บาท

คู่ที่ 2 ประชาชนที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลมากกว่า ประชาชนที่มีรายได้ 20,001-30,000 บาท

ตารางที่ 4-20 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานงานวิจัย	ผลการทดสอบสมมติฐาน
1. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
2. ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด แตกต่างกัน แตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน

ตารางที่ 4-20 (ต่อ)

สมมติฐานงานวิจัย	ผลการทดสอบสมมติฐาน
3. ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด แยกต่างกัน แยกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
4. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด แยกต่างกัน แยกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
5. ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด แยกต่างกัน แยกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษางานวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมากอำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมากอำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด และเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ ใน 4 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล จำแนกตามตัวแปรอิสระ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชาชนตำบลเกาะหมาก ที่กลุ่มตัวอย่าง 269 คน จากการคำนวณโดยสูตรของ Yamane สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ t-test และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) นำเสนอผลการศึกษาลำดับ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยเป็นเพศชายมากกว่า เพศหญิงส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี การศึกษาอยู่ในต่ำกว่าระดับประถมศึกษา อาชีพลูกจ้าง/พนักงานเอกชนรายได้ 10,001-20,000 บาท

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมากอำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด

ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมากอำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับต่อไปนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ เป็นอันดับแรกมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในระดับน้อย และอันดับสุดท้ายคือด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลในระดับน้อย

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า

ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด ไม่แตกต่างกัน

ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราดพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของชวลิต เกตุมงคลสิทธิ์ (2548, หน้า 85) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการดูแลสิ่งแวดล้อม: ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนในเขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการดูแลสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก ฉัฐรุจิ เดชะ (2557, บทคัดย่อ) การศึกษาจากเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชายเลน บ้านด่านเก่า ตำบลวังกระแจะ อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชายเลนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากแต่ขัดแย้งกับงานวิจัยของสุรศักดิ์ วรรณบุญญา (2547, หน้า 79) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชายเลนในเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ และสำราญ รักษาดี (2548, หน้า 89) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชายเลนปากน้ำแหว

จังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษาพบว่าประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าชายเลนแห่งนี้ อยู่ในระดับต่ำ ซึ่งในความคิดเห็นผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นรายด้านได้ ดังนี้

1.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า อยู่ในระดับมากซึ่งในความคิดเห็นผู้วิจัย อาจกล่าวได้ว่าเป็นเพราะประชาชนได้เข้าร่วมประชุม ได้นำเสนอปัญหาความต้องการของชุมชน เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาวิธีการปรับปรุง ฟื้นฟู และได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนของท่าน แก่เจ้าหน้าที่เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมากเป็น จำนวนมาก

1.2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ พบว่า อยู่ในระดับมากซึ่งในความคิดเห็นผู้วิจัย อาจกล่าวได้ว่าเป็นเพราะประชาชนมีส่วนร่วมในการเก็บขยะใต้ทะเล และรักษาความสะอาด ตามชายหาดช่วยดูแลและสอดส่องไม่ให้ใครมาทำลายทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลให้ความรู้แก่คน ในพื้นที่ตระหนักถึงการทำลายทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ได้ป้องกันเรืออวนลาก อวนรุน และ เครื่องมือประมงที่มีส่วนทำลายทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลให้ความร่วมมือในการลดมลพิษต่อ สิ่งแวดล้อมได้การปลูกจิตสำนึกให้กับนักท่องเที่ยวได้เห็นถึงคุณค่าทางทรัพยากรทางธรรมชาติที่อยู่มากขึ้นและมีความต้องการในการเป็นส่วนหนึ่งของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก เป็นจำนวนมาก

1.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งในความคิดเห็น ผู้วิจัยอาจกล่าวได้ว่าเป็นเพราะประชาชนได้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล สร้างอาชีพ และรายได้ให้ครอบครัว โดยนำเปลือกหอยมาประดิษฐ์เป็นของที่ระลึกมากที่สุด

1.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า อยู่ในระดับน้อย ซึ่งในความคิดเห็นผู้วิจัย อาจกล่าวได้ว่าเป็นเพราะประชาชนอาจจะไม่ได้มีส่วนร่วมประเมินผลการทำกิจกรรมหรือโครงการ เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก และไม่มีโอกาสได้ติดตาม กิจกรรมและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด จำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และ รายได้ พบว่า

2.1 เพศ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของพงศกร ชุมเปีย (2550, หน้า 75) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชายเลนตำบลบางนายสี อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ผลการศึกษา

พบว่าประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าชายเลนตำบลบางนายสี อำเภอดงตาล จังหวัดพังงา ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐวุฒิ เดชะ (2557, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชายเลน บ้านด่านเก่า ตำบลวังกระแจะ อำเภอมืองตราด จังหวัดตราด ผลการศึกษาพบว่ามีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชายเลน บ้านด่านเก่า ตำบลวังกระแจะ อำเภอมืองตราด จังหวัดตราด ไม่แตกต่างกันซึ่งในความคิดเห็นของผู้วิจัยจากกล่าวได้ว่าเป็นเพราะในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก ไม่มีข้อจำกัดในเรื่องเพศจึงทำให้ผลการศึกษาออกมาในทางเดียวกัน

2.2 อายุ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์

ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอกะกูด จังหวัดตราด แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของธีรวัฒน์ ธีรวุฒิพันธุ์ (2551, หน้า 85) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชายเลน ศึกษาเฉพาะกรณีบ้านนาเกลือ ตำบลคลองตำหรุ อำเภอมือง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าชายเลน ศึกษาเฉพาะกรณีบ้านนาเกลือ ตำบลคลองตำหรุ อำเภอมือง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งในความคิดเห็นของผู้วิจัยจากกล่าวได้ว่าเป็นเพราะประชาชนที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี อยู่ในช่วงวัยในการเรียนรู้ มีเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์ทางทะเล

2.3 ระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์

ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอกะกูด จังหวัดตราด แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของสุชาวดี ชูเอน (2555, หน้า 49) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป่าชุมชน: กรณีศึกษา ตำบลวังมะปราง อำเภอ่าวใหญ่ จังหวัดตรัง ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมของในการจัดการป่าชุมชน: กรณีศึกษา ตำบลวังมะปราง อำเภอ่าวใหญ่ จังหวัดตรัง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งในความคิดเห็นของผู้วิจัยจากกล่าวได้ว่าเป็นเพราะประชาชนที่มีการศึกษาในระดับอนุปริญญา-ระดับปริญญาตรีนั้นได้เข้าร่วมโครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมากบ่อยครั้ง โดยระดับอนุปริญญา-ระดับปริญญาตรี รู้ถึงคุณประโยชน์ของทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล

2.4 อาชีพ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์

ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอกะกูด จังหวัดตราด แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของนวรรตน์ ไตรรักษ์ (2549, หน้า 59) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชน

ตำบลคอนหัวฟ่อ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของ ตำบลคอนหัวฟ่อ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งในความคิดเห็นของผู้วิจัยอาจกล่าวได้ว่าเป็นเพราะประชาชนตำบลเกาะหมากที่มีอาชีพปลูกข้าว/ พนักงานเอกชน ให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล จึงทำให้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล เกาะหมากเป็นจำนวนมากที่สุด จึงแตกต่างกับประชาชนที่ช่วงอาชีพค้าขาย/ ทำธุรกิจส่วนตัว/ รับจ้างประชาชนที่มีช่วงอาชีพเกษตรกร/ ประมง ประชาชนที่มีช่วงอาชีพนักเรียน/ นักศึกษา ประชาชนที่มีช่วงอาชีพรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ และประชาชนที่มีช่วงอาชีพอื่น ๆ (แม่บ้าน และ พ่อบ้าน) มีเวลาว่างพอที่จะมีส่วนร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลเกาะหมาก

2.5 รายได้ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์

ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของสุชาวลี ชูอน (2555, หน้า 49) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป่าชุมชน: กรณีศึกษา ตำบลวังมะปราง อำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชน: กรณีศึกษา ตำบลวังมะปราง อำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งในความคิดเห็นของผู้วิจัยอาจกล่าวได้ว่าเป็นเพราะประชาชนที่มีรายได้ 10,001-20,000 บาท จึงทำให้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลเกาะหมาก เป็นจำนวนมากที่สุดจึงแตกต่างกับประชาชนที่มีรายได้ 20,001-30,000 บาทประชาชนที่มีรายต่ำกว่า 10,000 บาทและประชาชนที่มีรายได้ 30,001 บาทขึ้นไป รู้ถึงคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล จึงเข้ามามีส่วนร่วมกับอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลเกาะหมาก

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษางานวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด พบว่า การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลภาพรวมอยู่ในระดับมาก ในส่วนที่ ผู้ศึกษาเห็นว่าน่าจะให้ความสนใจต่อการพิจารณา และตั้งข้อสังเกตครั้งนี้ ได้แก่ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ในการนำเปลือกหอยมาประดิษฐ์เป็นของที่ระลึกด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติในการลดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมทางทะเล และด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนของท่านแก่เจ้าหน้าที่เพื่อประโยชน์การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล เพื่อให้สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ผู้วิจัยจึง

ได้ตั้งข้อสังเกตข้อเสนอแนะบางประเด็น ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับน้อย และด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับน้อย ดังนี้

1. จากผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมในการประเมินผลในระดับน้อยดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์กรบริหารส่วนตำบลเกาะหมาก และองค์กรบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์กรมหาชน) ควรมีนโยบายส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล โดยควรให้ประชาชนได้ติดตามกิจกรรม หรือ โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล เพิ่มขึ้น

2. จากผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในระดับน้อยดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่น องค์กรบริหารส่วนตำบลเกาะหมาก และองค์กรบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์กรมหาชน) ควรมีนโยบายส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล โดยควรให้ประชาชนได้เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาวិธีการปรับปรุงและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล เพิ่มขึ้น

ข้อเสนอเชิงปฏิบัติการ

1. ควรให้ประชาชนมีบทบาทในการติดตามกิจกรรม หรือ โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล

2. ควรให้ประชาชนมีบทบาทในการตัดสินใจในการนำเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาวิธีการปรับปรุงและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมการตัดสินใจโดยให้ประชาชนเข้าร่วมประชุมเสนอปัญหาความต้องการของชุมชนมีส่วนร่วมเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาวิธีการปรับปรุง และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลในตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด

2. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการทำกิจกรรมหรือโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลและติดตามผลงานของ ตำบลเกาะหมาก

บรรณานุกรม

- เกาะหมาก ทรายด. (2557). เข้าถึงได้จาก <http://place.thai-tour.com/trad/kokut/1352>
- จุฑารัตน์ ชมพันธุ์. (2538). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนย่อยภายในเขตเทศบาล: ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลศรีราชา จังหวัดชลบุรี. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการพัฒนาสังคม, คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ชวลิต เกตุมงคลสิทธิ์. (2548). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการดูแลสิ่งแวดล้อม: ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนในเขตรายภูริบูรณะ จังหวัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ณวัฒน์ สุเทพากร. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการปลูกป่าชายเลนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในวโรกาสทรงพระชนมายุ 72 พรรษา จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการทรัพยากร, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ณัฐวุดิ เคะชะ. (2557). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชายเลน บ้านด่านเก่า ตำบลวังกระแจะ อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด. งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ดวงศิริ ปณิธานธรรม. (2545). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ใหญ่บ้านในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน ในจังหวัดสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการทรัพยากร, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ฉิรยุท นันติกุล. (2534). การมีส่วนร่วมของผู้นำกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในงานส่งเสริมเกษตรในจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทวีทอง หงส์วิวัฒน์. (2547). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ: สักดิ์โสภา การพิมพ์.
- ธีรวัฒน์ ธีรวุฒิพันธ์. (2551). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชายเลน: ศึกษาเฉพาะกรณีบ้านนาเกลือ ตำบลคลองตำรุ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์การปกครอง, คณะรัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

- นวิรัตน์ ไตรรักษ์. (2549). การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ของประชาชนตำบลคอนหัวพ่อ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. ปัญหาพิเศษ
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิตยา เชื้อโชติ. (2551). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชุมชน: กรณีศึกษาป่าชุมชน
ดอนชี บ้านปะอ่าว ตำบลปะอ่าว อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวทย์. (2547). กลวิธีแนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
พัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- บุญทัน โภทิตา. (2549). การมีส่วนร่วมของราษฎรในการอนุรักษ์ป่าชายเลนในเขตป่าสงวน
แห่งชาติ ป่าประแส-พังราด อำเภอแกลง จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการทรัพยากร, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ประวัติศาสตร์เกาะหมาก. (2557). เข้าถึงได้จาก <http://www.ilovekohmak.com/>
- ปรียาพร โคตรมงคล. (2552). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
กรณีศึกษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าพนมดงรัก จังหวัดศรีสะเกษ. ภาคนิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย
ราชภัฏอุบลราชธานี.
- ปาริชาติ วลัยเสถียร, พระมหาสุทัตย์ อปอุ้น และชลกาญจน์ ฮาชันนารี. (2543). กระบวนการและ
เทคนิคการทำงานของนักพัฒนา. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- พงศกร ชุมเปีย. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชายเลน ตำบลบางนายสี
อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการ
ทรัพยากร, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศุภกิจ สะท้อน. (2551). การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำ
บ้านห้วยสะแดง อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2557). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559). เข้าถึงได้จาก
<http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=395>.

- ลำราญ รัชชาติ. (2548). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชายเลนปากน้ำเวฬุ จังหวัด จันทบุรี*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรป่าไม้, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ลัทธิชัย เสรีสงแสง. (2536). *รายงานการวิจัยทัศนคติและแรงจูงใจของครูและราษฎรต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาป่าชุมชนของครูและราษฎร: กรณีศึกษาเฉพาะครูและราษฎร หมู่บ้านวังจานและหมู่บ้านทุ่งแก ตำบลบ้านโคก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์*. นครราชสีมา: สำนักงานป่าไม้เขตนครราชสีมา กรมป่าไม้.
- สุชาวลี ชูอน. (2555). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป่าชุมชน: กรณีศึกษาตำบลวังมะปราง อำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง*. *วารสารวิทยบริการ*, 23(3), 44-53.
- สุรยุทธ หลิมตระกูล. (2548). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้: ศึกษาเฉพาะกรณี ป่าชุมชนบ้านห้วยสะพาน ตำบลหนองโรง อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- สุรศักดิ์ วรรณบุญญา. (2547). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชายเลนในเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรป่าไม้, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุรินทร์ สุริยวงศ์. (2536). *การมีส่วนร่วมของชาวบ้านในการอนุรักษ์ป่าชุมชนบ้านทุ่งยาว อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหมาก. (2557 ก). *ทะเบียนประชากร*. ตราด: องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหมาก.
- องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหมาก. (2557 ข). *แผนพัฒนาสามปี 2558-2560*. ตราด: องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหมาก.
- Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1980). *Development participation: Concept and measure for project design implementation and evaluation*. New York: Cornell University.
- Dusseldorp, Van. D. B. (1981). Participation in planned development influenced by government of developing countries at local level in rural areas. *Essay in Rural Sociology in Honour of RAJ van Lier.*, 7(7), 25-88.

- Gustavo, W. (1992). The meaning of participation, *Community Participation: Proceedings*. (pp. 1-7). Colombia: Habinet.
- Midgley, J., Hall, A., Hardiman, M., & Narine, D. (1986). *Community participation: Social development and the state*. New York: Methuen.
- Oakley, P., & Marsden, D. (1984). *Approaches to participation in rural envelopment*. Geneva: International Labour Organization.
- Reeder, W. (1974). *Some aspect of the informal social participation of fmilies*. New York: Methuen.
- United Nations. (1981). *Department of international economic and social affairs: Popular participation as a strategy for promoting community level action and national development report of the meeting or the adhoc group of experts, Held at UN*. New York: United Nations.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.). New York: Harper and Row.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล

ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด

แบบสอบถามนี้เป็นของนักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี เพื่อดำเนินงานนิพนธ์ในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด” เพื่อให้การศึกษานิพนธ์นี้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีคุณภาพ จึงขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามและให้ความคิดเห็นตามความเป็นจริงข้อมูลในแบบสอบถามนี้ จะไม่มีการเปิดเผยผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับ เพียงแต่จะนำไปวิเคราะห์ตามวิธีประเมินผลงานนิพนธ์เท่านั้น

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ลงในช่อง หน้าข้อความเกี่ยวกับตัวท่านเอง

1. เพศ

1. เพศชาย

2. เพศหญิง

2. อายุ

1. ต่ำกว่า 20 ปี

2. 21-30 ปี

3. 31-40 ปี

4. 41-50 ปี

5. 51ปี-60 ปี

6. 61 ปีขึ้นไป

3. การศึกษา

1. ระดับประถมศึกษา

2. ระดับมัธยมศึกษา-ระดับ ปวช.

3. ระดับอนุปริญญา-ระดับปริญญาตรี

4. สูงกว่าระดับปริญญาตรี

4. ท่านประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพประเภทใด

1. รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ

2. ลูกจ้าง/ พนักงานเอกชน

3. เกษตรกร/ ประมง

4. ค้าขาย/ ทำธุรกิจส่วนตัว/ รับจ้าง

5. นักเรียน/ นักศึกษา

6. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. ท่านมีรายได้ต่อเดือนเดือนละเท่าใด

1. ต่ำกว่า 10,000 บาท

2. 10,001-20,000 บาท

3. 20,001-30,000 บาท

4. 30,001 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 กรุณาอ่านข้อความในช่องรายการแล้วพิจารณาว่าท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพียงใด และ
 กรุณาเขียนเครื่องหมาย ✓ ตามที่ท่านได้พิจารณา

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด	ระดับการมีส่วนร่วม			
	มากที่สุด 4	มาก 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
การร่วมในการตัดสินใจ				
1. ท่านมีส่วนเข้าร่วมประชุมเสนอปัญหาความ ต้องการของชุมชน ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทางทะเลตำบลเกาะหมาก				
2. ท่านมีส่วนร่วมเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา วิธีการปรับปรุงและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก				
3. ท่านมีส่วนร่วมให้ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนของท่าน แก่เจ้าหน้าที่เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลตำบลเกาะหมาก				
4. ท่านมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทางทะเลตำบลเกาะหมาก				
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ				
5. ท่านมีส่วนร่วมในการช่วยเก็บขยะใต้ทะเล และ รักษาความสะอาดตามชายหาด ในตำบลเกาะหมาก				
6. ท่านมีส่วนร่วมช่วยดูแลและสอดส่อง ไม่ให้ใครมาทำลายทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ในตำบลเกาะหมาก				
7. ท่านมีส่วนร่วมช่วยให้ความรู้แก่คนในพื้นที่ ตระหนักถึงการทำลายทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ในตำบลเกาะหมาก				

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด	ระดับการมีส่วนร่วม			
	มากที่สุด 4	มาก 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
8. ท่านมีส่วนร่วมช่วยป้องกันเรืออวนลาก อวนรุน และเครื่องมือประมงที่มีส่วนทำลาย ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลในตำบลเกาะหมาก				
9. ท่านให้ความร่วมมือในการลดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม				
10. ท่านมีส่วนร่วมในการช่วยปลูกจิตสำนึกให้กับ นักท่องเที่ยวได้เห็นถึงคุณค่าทางทรัพยากร ทางการท่องเที่ยวมากขึ้น				
11. ท่านมีความต้องการในการช่วยเป็นส่วนหนึ่ง ของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตำบลเกาะหมาก				
การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์				
12. ท่านได้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ ทางทะเลเกาะหมาก สร้างอาชีพ และรายได้ให้ ครอบครัวของท่าน				
13. ท่านได้ใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ในการผลิต สินค้า เช่น นำเปลือกหอย กะลา มาประดิษฐ์ เป็นของที่ระลึก				
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล				
14. ท่านมีส่วนร่วมประเมินผลการทำกิจกรรมหรือ โครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทางทะเลตำบลเกาะหมาก				
15. ท่านมีส่วนร่วมติดตามกิจกรรมและการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทางทะเลตำบลเกาะหมาก				

ภาคผนวก ข

ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient)

Reliability**Scale: ALL VARIABLES**

Case Processing Summary			
		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics		
Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.849	.852	25

Item Statistics			
	Mean	Std. Deviation	N
var00001	3.8000	.99655	30
var00002	3.4000	.93218	30
var00003	3.2667	1.11211	30
var00004	3.1667	.94989	30
var00005	3.5333	.86037	30
var00006	3.4000	1.03724	30
var00007	3.7333	.82768	30
var00008	3.6333	1.03335	30
var00009	3.7667	1.00630	30
var00010	3.7333	.86834	30
var00011	4.0000	.64327	30
var00012	4.1000	.66176	30
var00013	3.7667	.97143	30
var00014	3.5667	1.10433	30
var00015	3.5000	.82001	30
var00016	3.8000	.84690	30
var00017	3.8000	.96132	30
var00018	3.7333	.90719	30

var00019	3.8333	.98553	30
var00020	3.7000	.91539	30
var00021	3.8000	1.03057	30
var00022	3.8000	.80516	30
var00023	3.2667	1.11211	30
var00024	3.7333	.98027	30
var00025	3.6000	.96847	30

Summary Item Statistics							
	Mean	Minimum	Maximum	Range	Maximum / Minimum	Variance	N of Items
Item Means	3.657	3.167	4.100	.933	1.295	.051	25

Item-Total Statistics					
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
var00001	87.6333	105.275	.660	.	.834
var00002	88.0333	111.757	.363	.	.845
var00003	88.1667	105.730	.560	.	.837
var00004	88.2667	112.340	.324	.	.846
var00005	87.9000	114.300	.257	.	.848
var00006	88.0333	116.999	.076	.	.856
var00007	87.7000	111.597	.428	.	.843
var00008	87.8000	106.372	.579	.	.837
var00009	87.6667	106.299	.600	.	.836
var00010	87.7000	111.803	.393	.	.844
var00011	87.4333	113.426	.433	.	.844
var00012	87.3333	111.057	.593	.	.840
var00013	87.6667	112.989	.283	.	.848
var00014	87.8667	114.326	.179	.	.852
var00015	87.9333	116.271	.160	.	.851
var00016	87.6333	116.309	.150	.	.851
var00017	87.6333	114.171	.228	.	.850

var00018	87.7000	106.838	.646	.	.835
var00019	87.6000	107.766	.539	.	.838
var00020	87.7333	111.789	.369	.	.845
var00021	87.6333	106.171	.590	.	.836
var00022	87.6333	110.378	.517	.	.840
var00023	88.1667	105.730	.560	.	.837
var00024	87.7000	114.148	.223	.	.850
var00025	87.8333	113.040	.281	.	.848

Scale Statistics			
Mean	Variance	Std. Deviation	N of Items
91.4333	119.771	10.94401	25